

การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต
วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2559

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องทัศนคติต่อการมีบุตรของคนเจนเนอร์ชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.ราชา มหากันธา ที่ได้กรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านที่ได้เสียสละเวลาให้การช่วยเหลือให้ความรู้ คำปรึกษา ตรวจสอบ และติดตามแก้ไขสารนิพนธ์อย่างต่อเนื่องจนสำเร็จด้วยดี รวมถึงขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาในทุกๆด้าน ขอขอบคุณวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล และขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นที่คอยช่วยเหลือ และให้คำแนะนำผู้วิจัยมาด้วยดีตลอดภาคการศึกษา

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษาอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจจะทำการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมต่อไปในอนาคต หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยไว้ และขออภัยมา ณ ที่นี้

วริษา สุระพัฒน์

การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
GENERATION Y ATTITUDES TOWARD HAVING A BABY

วริษา สุระพัฒน์ 5750307

กจ.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ดร.ราชา มหากันธา, Ph.D., ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัฒนา ปิติสันต์,
Ph.D., อาจารย์บุริม โอทกานนท์, M.B.A.

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวาย โดยศึกษาถึงความต้องการมีบุตรในอนาคต คุณค่าและความสำคัญของบุตร รวมถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างอายุ 18 – 35 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 200 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และสถิติเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ Chi-Square, Independence t-test และ One way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 26-30 ปี โสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี รายได้อยู่ในช่วง 15,001-35,000 บาท และส่วนใหญ่ยังไม่มีบุตร ด้านทัศนคติต่อความต้องการมีบุตร พบว่าส่วนใหญ่ยังต้องการมีบุตร โดยเห็นว่าบุตรมีคุณค่าทางจิตใจสำหรับพ่อแม่ และบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวสมบูรณ์

ในส่วนการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และรายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร ในส่วนของทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตร กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกันมีทัศนคติในเรื่องบุตรเป็นผู้ดูแลพ่อแม่ยามชราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกันมีทัศนคติต่อในเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ประชากรศาสตร์ / ทัศนคติ / เจนเอเรชั่นวาย / การมีบุตร

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 สมมติฐานในการวิจัย	4
1.6 นิยามคำศัพท์เฉพาะ	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 ความหมายและคำสำคัญ	6
2.2 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง	11
2.2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์	11
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางประชากร	12
2.2.3 ทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์	13
2.2.4 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์	14
2.2.5 แนวคิดและทฤษฎีการสะท้อนกลับแห่งเหตุผลในภาวะคับข้องใจต่อการเผชิญความเสี่ยง	17
2.2.6 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	18
2.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	26
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	26
3.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง	28
3.3 กรอบแนวคิดการวิจัย	28
3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	29
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	29
3.6 วิธีการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	32
3.7 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล	33
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิจัย	35
4.1 ส่วนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลปัจจัยประชากรศาสตร์	35
4.2 ส่วนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง	38
4.3 ส่วนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัย ด้านสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง	43
4.4 ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	43
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	62
5.1 สรุปผลการวิจัย	62
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	65
5.3 ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	73
ประวัติผู้วิจัย	78

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงอัตราเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยทั่วประเทศและรายภาคปี พ.ศ. 2548–2558	2
2	แสดงเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความคิดเห็น	31
3	แสดงเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคม	32
4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางประชากรศาสตร์	36
5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม เฉพาะผู้ที่มีบุตรแล้วจำแนกตามแนวทางการเลี้ยงดูบุตร	37
6	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตรจำแนกตามความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	38
7	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตรและต้องการมีบุตร ในอนาคต รวมทั้งผู้ที่ยังไม่แน่ใจ จำแนกตามความต้องการต่างๆเกี่ยวกับบุตร	39
8	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรด้านต่างๆ	40
9	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อเหตุผลสำคัญที่ตัดสินใจมีบุตรหรือต้องการมีบุตร	41
10	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อเหตุผลสำคัญที่ไม่ต้องการมีบุตร	42
11	แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	43
12	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	44
13	แสดงการเปรียบเทียบเพศของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	46
14	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	47

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	48
16	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษากับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	49
17	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	50
18	แสดงการเปรียบเทียบสถานการณ์มีบุตรของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ	51
19	แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างเพศชายและเพศหญิง ว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่	53
20	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	54
21	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	55
22	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษากับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	56
23	แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร	57
24	แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรแล้วกับกลุ่มที่ยังไม่มีบุตรว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่	58

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงจำนวนประชากรเกิดและตายทั่วประเทศไทย ปี พ.ศ. 2548-2557	1
2	แสดงกรอบการวิจัย	28

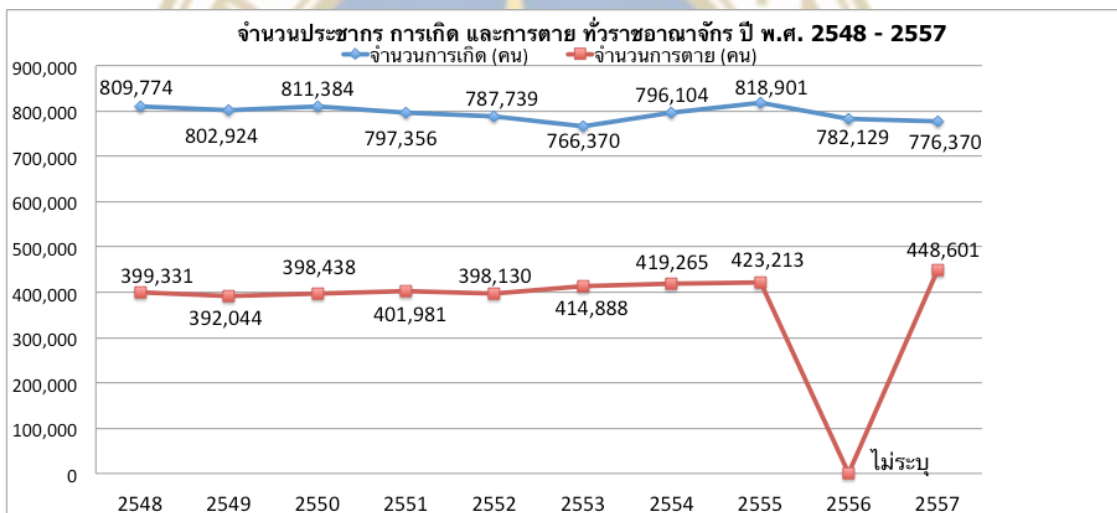

บทที่ 1

บทนำ

ที่มา และความสำคัญของปัญหา

ข้อมูลเดือนกันยายน พ.ศ.2558 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรประมาณ 65.16 ล้านคน (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล: 2558) โดยโครงสร้างของประชากรได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตกล่าวคือ ประชากรในวัยเด็กมีแนวโน้มลดลงจากอัตราการเกิดที่น้อยลง ในขณะที่ประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศได้ในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ: 2557)

ภาพที่ 1 : แสดงจำนวนประชากรเกิด และตายทั่วประเทศไทยปี พ.ศ. 2548-2557

หมายเหตุ : ข้อมูลตัวเลขการตายของปี 2556 ไม่มีการระบุไว้

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2558.

จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าอัตราการเกิดของประชากรไทยเมื่อปี พ.ศ.2547 มีจำนวน 809,774 คน ในขณะที่อัตราการเกิดในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวนลดลงเหลือเพียง 776,370 คน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบสืบเนื่องมาจากนโยบายลดอัตราการเพิ่มประชากรของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1- 7 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2513 – 2519 ซึ่งรณรงค์ให้มีการวางแผนครอบครัว ซึ่งทำให้ประชากรมีความรู้ และรู้จักวางแผนครอบครัว วางแผนการตัดสินใจมีบุตรมากขึ้น แม้ว่าปัจจุบันถึงไม่มีการรณรงค์ดังกล่าวแล้วแต่แนวคิดในการวางแผนครอบครัวก็ยัง

ถูกนำมาใช้อยู่ ประกอบกับค่านิยมเกี่ยวกับการมีบุตรของกลุ่มคนรุ่นใหม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้อัตราการเกิดของประชากรค่อยๆ ลดลงทุกปี

ตารางที่ 1 แสดงอัตราเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทยทั่วประเทศ และรายภาค ปี พ.ศ. 2548–2558

ภาค / ปี พ.ศ.	2543-2548	2548-2553	2553-2558	2558-2563	2563-2568	2553-2578
ทั่วราชอาณาจักร	1.81	1.6087	1.5386	1.4686	1.3686	1.3
กรุงเทพมหานคร	1.2179	1.2287	1.1671	1.1054	1.0438	1.14
ปริมณฑล	1.3805	1.4862	1.4116	1.3371	1.2625	0.92
กลางส่วนกลาง	1.4535	1.2299	1.1682	1.1065	1.0448	1.3
ตะวันออก	1.6026	1.5292	1.4525	1.3757	1.299	1.43
ตะวันตก	1.4648	1.2034	1.143	1.0826	1.0222	1.48
เหนือ	1.6176	1.4321	1.3602	1.2884	1.2165	1.32
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.9505	1.6997	1.6144	1.5291	1.4439	1.63
ใต้	2.0908	1.875	1.7809	1.6868	1.5928	1.68

ที่มา : ข้อสมมติภาวะเจริญพันธุ์ (ระดับปานกลาง) การคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาถึงอัตราการเจริญพันธุ์ของประชากรไทยพบว่าอยู่ที่ระดับ 1.53 ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทนคือ ผู้หญิงคนหนึ่งควรมีบุตรเฉลี่ยประมาณ 2 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถทดแทนการตายของพ่อและแม่ได้ จากข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทั้งภาครัฐ และเอกชนเริ่มเกิดความกังวล และตระหนักถึงผลกระทบในอนาคตจากอัตราการเกิดที่ลดลงนี้ ซึ่งจะส่งผลให้สังคมไทยก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้น

จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศทั้งในระดับมหภาค เช่น การเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่อาจลดลงเนื่องจากประชากรวัยแรงงานที่ถือเป็นแรงสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจมีจำนวนลดลง เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน เกิดภาระการพึ่งพิงจากผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งทำให้ประชากรวัยแรงงานออมเงินได้ลดลง เนื่องจากต้องใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูผู้สูงอายุ ในขณะที่ตัวภาครัฐเองก็ต้องหันมาดูแลเรื่องสวัสดิการ เกิดค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ และความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุ ทำให้งบประมาณต้องถูกแบ่งออกไปเพื่อดูแลประชากรสูงวัย ซึ่งอาจกระทบกับการพัฒนาประเทศในด้านอื่นๆ และในระดับจุลภาค ส่งผลกระทบต่อตลาดสินค้าและบริการต่างๆ ได้แก่ ธุรกิจสินค้าเกี่ยวกับเด็ก เช่น นม อาหาร เสื้อผ้า ของใช้สำหรับเด็ก รวมถึงสถาบันการศึกษาจะมี

ขนาดตลาดเล็กลง ส่งผลกระทบกับยอดขาย รายได้ และการเติบโตของธุรกิจ แต่ในทางตรงกันข้ามสินค้าและบริการสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การรักษาพยาบาล ยารักษาโรค การท่องเที่ยว ของใช้สำหรับผู้สูงอายุ ก็จะมีขนาดตลาดใหญ่ขึ้น

จากปัญหา และผลกระทบดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มคนรุ่นใหม่เจนเนอเรชั่นวาย (Generation Y) ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล การทราบข้อมูลเบื้องต้นจะทำให้มีข้อมูลเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปวางแผน และเตรียมการรับมือได้ต่อไป

คำถามวิจัย

1. กลุ่มเจนเนอเรชั่นวายมีทัศนคติอย่างไรต่อการมีบุตร
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการมีบุตรของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของประชากรเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ขอบเขตด้านประชากร

ผู้วิจัยกำหนดให้ประชากรที่ศึกษา คือ ประชากรเพศชายและหญิง เกิดในปี พ.ศ.2523 – 2540 มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 2,699,819 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง: 2557) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 200 ตัวอย่าง

ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาการวิจัยคือ ช่วงวันที่ 18 กันยายน – 22 ตุลาคม 2558 (ระยะเวลารวมประมาณ 1.5 เดือน)

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานเพื่อการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเนอร์เรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้) มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือ ไม่มีบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือ ไม่มีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง แนวความคิด ความรู้สึกของกลุ่มเจนเนอร์เรชันวายที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง แสดงออกโดยการพูด หรือการแสดงความคิดเห็นออกมา ซึ่งในสภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นคิด หรือรู้สึกอย่างไร และพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองด้วยพฤติกรรมที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของตน ทัศนคติสามารถเปลี่ยนแปลงได้จากการเรียนรู้ หรือการมีประสบการณ์ใหม่

กลุ่มเจนเนอร์เรชันวาย หมายถึง กลุ่มคนในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลที่เกิดในปี พ.ศ.2523 – 2540 อยู่ในช่วงวัยทำงาน เป็นคนที่เติบโตมาในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ต้องการอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง และกล้าแสดงออกทางความคิด

การมีบุตร หมายถึง การตัดสินใจมีบุตรของกลุ่มเจนเนอร์เรชันวาย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องเด็ก หรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ สามารถใช้ผลงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน หรือปรับกลยุทธ์การทำธุรกิจได้
2. ภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้ข้อมูลเบื้องต้นในการวางแผนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมได้ในอนาคต

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของประชากรกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ แสดงได้ดังนี้

1. ความหมาย และคำสำคัญ
2. แนวคิด และทฤษฎี
 - 2.1 แนวคิด และทฤษฎีด้านประชากรศาสตร์ (Population Theory)
 - 2.2 แนวคิด และทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic Transition Theory)
 - 2.3 ทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์
 - 2.4 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะเจริญพันธุ์
 - 2.5 แนวคิด และทฤษฎีการสะท้อนกลับแห่งเหตุ และผลในภาวะคับข้องใจต่อการเผชิญความเสี่ยง (Reflexivity and Risk-Based Anxiety Theory)
 - 2.6 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. ความหมาย และคำสำคัญ

1.1 ประชากรศาสตร์

ราชบัณฑิตยสถาน (2524: 272) ให้คำนิยามของคำว่าประชากรศาสตร์ไว้ 2 ความหมายคือในวิชาประชากรศาสตร์ (Demography) หมายถึง จำนวนคนทั้งหมดในพื้นที่แห่งหนึ่ง ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือในขณะใดขณะหนึ่ง ซึ่งอาจมีนิยามแตกต่างกันไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ยังอาจใช้หมายถึงกลุ่มย่อยภายในประชากรทั้งหมดด้วย เช่น ประชากรชาย ประชากรวัยแรงงาน ซึ่งขนาด และโครงสร้างประชากรถูกกำหนดโดยการเพิ่มขึ้น หรือลดลงของ

จำนวนคนในกลุ่มต่างๆ โดยผ่านการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น ส่วนในวิชาสถิติ หมายถึงคน สัตว์ หรือสิ่งของ ซึ่งอยู่ในข่ายที่จะได้รับการศึกษา หรือสัมผัสตัวอย่าง

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2548: 22) ได้กล่าวถึงความหมายของปัจจัยทางประชากรศาสตร์ (Demographic Factor) หมายถึง ลักษณะของประชากร ได้แก่ ขนาดขององค์ประกอบของครอบครัว เพศ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ระดับรายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ ซึ่งโดยรวมแล้วจะมีผลต่อรูปแบบของอุปสงค์ และปริมาณการซื้อผลิตภัณฑ์ต่างๆ

สุวสา ชัยสุรัตน์ (2537) กล่าวว่า ประชากรศาสตร์ (Demographic Factor) หมายถึง ปัจจัยต่างๆที่เป็นหลักเกณฑ์ในการบ่งบอกถึงลักษณะทางประชากรที่อยู่ในตัวบุคคลนั้นๆ ได้แก่ เพศ อายุ ขนาดครอบครัว การศึกษา รายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ และสถานภาพทางสังคม (Social Class)

Hanna and Wozniak (2001), Shiffman and Kanuk (2007) ได้ให้ความหมายของลักษณะทางประชากรศาสตร์ไว้คล้ายคลึงกัน โดยกล่าวว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น อายุ เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ ศาสนา และเชื้อชาติ ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ซึ่งโดยทั่วไปแล้วใช้เป็นลักษณะพื้นฐานที่นักการตลาดมักจะนำมาพิจารณาสำหรับการแบ่งส่วนตลาด (Market Segmentation) โดยนำมาเชื่อมโยงกับความต้องการ ความชอบ และอัตราการใช้จ่ายเงินของผู้บริโภค

โดยสรุป ประชากรศาสตร์ คือ ลักษณะของประชากรซึ่งประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น เพศ อายุ ขนาดครอบครัว การศึกษา รายได้ อาชีพ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา และสถานภาพทางสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับรูปแบบความต้องการ ความชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นสิ่งที่ทำให้ความต้องการของผู้บริโภคมีความแตกต่างกัน และยังสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

1.2 ทักษคติ (Attitude)

ทัศนคติ (Attitude) โดยภาพรวมหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ หรือสิ่งแวดล้อม อันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดงปฏิกิริยา และกระทำต่อสิ่งนั้นๆ ในทางสนับสนุน หรือปฏิเสธ ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน การที่จะรู้ถึงทัศนคติของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ต้องใช้วิธีแปลความหมายของการแสดงออก (รุ่งนภา, 2536)

ศักดิ์ สุนทรเสณี (2531:2) กล่าวถึงทัศนคติที่เชื่อมโยงไปถึงพฤติกรรมของบุคคลว่า ทัศนคติ หมายถึง

1. ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคลในการที่จะสร้างความพร้อมที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามประสบการณ์ที่ได้รับมาของบุคคลนั้น
2. ความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี หรือต่อต้าน
3. ในด้านพฤติกรรม หมายถึงการเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะสนองตอบ

กิบสัน (Gibson, 2000) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ตัวตัดสินพฤติกรรม เป็นความรู้สึกเชิงบวก หรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อ การตอบสนองของบุคคลนั้นๆต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อวัตถุ หรือต่อสถานการณ์ โดยที่ทัศนคติสามารถ เรียนรู้ หรือจัดการได้โดยใช้ประสบการณ์

นิวสตรอม และเดวิส (Newstrom & Devis, 2002) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือความรู้สึก หรือความเชื่อซึ่งใช้ตัดสินว่าบุคคลมีการรับรู้สภาวะแวดล้อมของพวกเขา อย่างไร และผูกพันกับการกระทำของพวกเขา หรือมีแนวโน้มของการกระทำอย่างไร และสุดท้ายมี พฤติกรรมอย่างไร

โรเจอร์ (Roger, 1978) ได้กล่าวถึงทัศนคติว่า เป็นดัชนีชี้ว่าบุคคลนั้นคิด และรู้สึก อย่างไรกับคนรอบข้าง วัตถุ หรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่างๆ โดยทัศนคตินั้นมีรากฐาน มาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อมที่จะ ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็นมิติของการประเมินเพื่อแสดงว่าชอบ หรือไม่ชอบต่อประเด็นใด ประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็นการสื่อสารภายในบุคคลที่เป็นผลกระทบมาจากการสื่อสาร อันมีผลต่อ พฤติกรรมต่อไป

ฮอร์นบี้ เอ เอส (Hornby, A S, 2001) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ วิถีทางที่บุคคลคิด หรือรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใดคนหนึ่ง และวิถีทางที่บุคคลประพฤติต่อใคร หรือคนใดคนหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นคิดหรือรู้สึกอย่างไร

เชอร์เมอร์ฮอร์น (Schermerhorn, 2000) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ การวางแนวความคิด ความรู้สึก ให้ตอบสนองในเชิงบวก หรือเชิงลบ ต่อคนหรือต่อสิ่งของ ใน สภาวะแวดล้อมของบุคคลนั้นๆ และทัศนคตินั้น สามารถที่จะรู้ หรือถูกตีความได้จากสิ่งที่คนพูด ออกมาอย่างไม่เป็นทางการ หรือจากการสำรวจที่เป็นทางการ หรือจากพฤติกรรมของบุคคลเหล่านั้น

โดยสรุป ทัศนคติ คือ ความรู้สึก ความคิดเห็น ที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือคนใด คนหนึ่ง ส่งผลให้บุคคลนั้นมีความพร้อมที่จะแสดงปฏิกิริยาตอบสนองในเชิงสนับสนุน หรือปฏิเสธ ทัศนคติไม่ใช่สิ่งที่มาแต่กำเนิด หากแต่เกิดมาจากความรู้ และประสบการณ์ของบุคคล สามารถ เปลี่ยนแปลงได้หากได้รับความรู้หรือประสบการณ์ใหม่ๆ

1.3 เจเนอเรชันวาย (Generation Y)

คนรุ่นเจเนอเรชันวาย (Generation Y) หมายถึง คนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2537 มีอายุระหว่าง 18-32 ปี เป็นกลุ่มคนที่โตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยี มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความอดทนต่ำ ชอบการเปลี่ยนแปลง (พรรณวดี สถิตถาวร และ ประจวบ เพิ่มสุวรรณ, 2553)

บุญชัย พงศ์รุ่งทรัพย์ (2552) ได้ให้ความหมายเจเนอเรชันวายว่าคือ กลุ่มคนที่เกิดในช่วง พ.ศ.2521–2543 หรืออาจเรียกว่า Millenials เป็นกลุ่มคนที่เกิดในช่วงการเติบโตของเทคโนโลยี ชอบสังคม รักเพื่อน ชอบแสดงออก มีทัศนคติต่อการทำงานคือ ชีวิตส่วนตัวมาก่อนงานเสมอ (Live then work) กลุ่มคนเจเนอเรชันวายชอบเรียนรู้ด้วยสื่อใหม่ๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านเว็บ ไม่ชอบทฤษฎี แต่ชอบวิธีการที่นำมาใช้ได้เลย

พสุ เดชะรินทร์(2552) กล่าวว่า เจเนอเรชันวาย คือกลุ่มคนที่มีความทะเยอทะยาน มีความมุ่งมั่น คนเหล่านี้พร้อม และยินดีที่จะทำงานที่หนัก และมากขึ้นเพื่อความสำเร็จทั้งของตนเอง และขององค์กรที่ตนอยู่ เป็นกลุ่มคนที่ต้องการเรียนรู้ในประสบการณ์ที่หลากหลาย ต้องการประสบการณ์ และการเรียนรู้ใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา

ศันชา สิทธิสมวงศ์ (2551) กล่าวว่า กลุ่มคนเจเนอเรชันวาย เป็นกลุ่มคนที่เกิดไม่เกินปี พ.ศ. 2521 คนกลุ่มนี้เป็นคนที่เพิ่งจะจบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท และกำลังเริ่มก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงาน กลุ่มคนเจเนอเรชันวายต้องการอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง กล้าแสดงออกทางความคิด การพูด และการแต่งกาย เคารพคนอื่นที่ตัวตนไม่ใช่ความอาวุโส มีความอดทนต่ำ ชอบทำทนายกระเบียบ มีความทะเยอทะยาน ต้องการประสบความสำเร็จในระยะเวลาอันสั้น ค่อนข้างกับเทคโนโลยี ชอบการเปลี่ยนแปลง มีความกระตือรือร้น มองโลกในแง่ดี และมีไอเดีย ชอบคิดนอกกรอบ ให้ความสนใจ และรักษาสุขภาพ เนื่องจากเขาได้รับการเลี้ยงดูที่พยายามให้เขามีความมั่นใจในตัวเอง และพยายามค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง พนักงานกลุ่มเจเนอเรชันวายนี้ต้องการความสมดุลระหว่างงาน และชีวิตมาก (Work-Life Balance) ถ้ารู้สึกว่าการที่ทำอยู่ไม่ใช่สิ่งที่เขาแสวงหา ไม่เหมาะกับการดำรงชีวิตของเขา เขาก็พร้อมที่จะลาออก

อุทิศ ศิริวรรณ (2555) กล่าวว่ากลุ่มเจเนอเรชันวาย (Generation Y) คือกลุ่มคนที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523 – 2533 ซึ่งคนเจเนอเรชันวายส่วนใหญ่รักงานหายเร็ว สมาชิกกล้าแสดงออก หัวือหา ทันแพชั่น ทันโลก ทันเหตุการณ์ เกะติดเทคโนโลยีใกล้ชิด ต้องการประสบความสำเร็จแบบเป็นตัวของตัวเอง และไม่ต้องเป็นเจ้านายคน แต่ต้องการทำงานแบบเป็นนายตัวเอง ไม่ชอบให้ใครสั่ง ไม่ชอบให้ใครบังคับข่มขู่ หรือควบคุม

روبينส์ (Robbins อ้างถึงในรัชฎา อธิสนธิสกุล และอ้อยอุมา รุ่งเรือง, 2548) กล่าวว่า เจนเนอเรชั่นวาย คือ กลุ่มคนที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่การทำงาน คนรุ่นนี้เติบโตในยุคเศรษฐกิจเฟื่องฟู มีความคาดหวังสูง เชื่อมั่นในตนเอง และมั่นใจในความสามารถที่จะประสบความสำเร็จด้วยตนเอง ไม่เคยหยุดค้นหางานตามอุดมคติ ไม่คิดว่าการเปลี่ยนแปลงงานบ่อยเป็นเรื่องผิด และมองหาสิ่งสำคัญในงานอยู่เสมอ พอใจกับการเปลี่ยนแปลง เป็นคนรุ่นแรกที่ยอมรับการใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มที่ ให้ความสำคัญอย่างมากต่อเงิน แสวงหาความสำเร็จด้านการเงิน ชอบการทำงานเป็นทีม และพึ่งพาตนเองได้สูง มีค่านิยมต่ออิสรภาพ และชีวิตที่สะดวกสบาย

เชสเตอร์ (Chester อ้างถึงรัชฎา อธิสนธิสกุลและอ้อยอุมา รุ่งเรือง, 2548) ให้คำนิยามไว้ว่า เจนเนอเรชั่นวาย คือ กลุ่มคนที่มีความสามารถในการปรับตัว มีความคิดสร้างสรรค์ คู่ขนานไปกับเทคโนโลยี มีความยืดหยุ่น ชาญฉลาด และยึดมั่น ในขณะเดียวกันมีลักษณะที่ไม่อดทน ไม่เคารพนับถือ มีแรงจูงใจด้านภาพลักษณ์ ตรงไปตรงมา และช่างสงสัย

โดยสรุป เจนเนอเรชั่นวาย หมายถึง กลุ่มคนที่เพิ่งเริ่มเข้าสู่การทำงาน เป็นคนที่เติบโตมาในยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างมากของสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง รวมทั้งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เติบโตมาพร้อมกับคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยี มีความเป็นตัวของตัวเองสูง กล้าแสดงออกทางความคิด ชอบการเปลี่ยนแปลง เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ต้องการประสบความสำเร็จในเวลาอันสั้น

1.4 การมีบุตร

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2554) ได้ให้ความหมายของคำว่าบุตรว่าเป็น ผู้ที่ต้องป้อนน้ำนมให้ หมายถึงลูก อันได้แก่ ลูกชาย หรือลูกสาว

ตามพระราชบัญญัติประกันสังคมฯ ไม่ได้ให้คำจำกัดความของคำว่าบุตรว่ามีความหมายอย่างไร แต่เมื่อพิจารณาถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว คำว่าบุตรตามมาตราที่ 73 จึงต้องหมายถึงบุตรที่ชอบด้วยกฎหมาย และบุตรที่แท้จริงอันเกิดจากบิดา มารดา

ดังนั้นการมีบุตร จึงหมายถึง การที่คู่สามี ภรรยา ตัดสินใจที่จะมีลูก เพื่อวัตถุประสงค์ใดวัตถุประสงค์หนึ่ง เช่น เพื่อสืบทอดสกุล เพื่อให้ครอบครัวสมบูรณ์ หรือต้องการให้มีคนดูแลในยามชรา เป็นต้น ทั้งที่เป็นบุตรที่แท้จริง เป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของตน และบุตรที่ชอบด้วยกฎหมายที่เกิดจากการจดทะเบียนรับรองบุตร

2. แนวคิด และทฤษฎี

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ (2542, หน้า 44-52) ได้กล่าวถึงแนวคิดด้านประชากรว่าเป็นทฤษฎีที่ใช้หลักความเป็นเหตุเป็นผล กล่าวคือ พฤติกรรมต่างๆของมนุษย์เกิดขึ้นตามแรงบังคับจากภายนอกมากระตุ้น เป็นความเชื่อที่ว่าคนที่มีคุณสมบัติทางประชากรที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย ซึ่งแนวความคิดนี้ตรงกับทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) ของ Defleur and Bcll-Rokeah (1996) ที่อธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคล เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรของบุคคล ซึ่งลักษณะเหล่านี้สามารถอธิบายเป็นกลุ่มๆ ได้คือ บุคคลที่มีพฤติกรรมคล้ายคลึงกัน มักจะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ดังนั้นบุคคลที่อยู่ในลำดับชั้นทางสังคมเดียวกัน จะเลือกรับ และตอบสนองต่อเนื้อหาข่าวสารในแบบเดียวกัน และทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้รับการพัฒนาจากแนวคิดเรื่องสิ่งเร้า และการตอบสนอง (Stimulus-Response) หรือทฤษฎีเอส-อาร์ (S-R Theory) ในสมัยก่อน และได้นำมาประยุกต์ใช้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่า ผู้รับสารที่มีคุณลักษณะที่ต่างกัน จะมีความสนใจต่อข่าวสารที่ต่างกัน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า การแบ่งส่วนตลาดตามตัวแปรด้านประชากรศาสตร์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีความจำเป็น ลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นลักษณะที่สำคัญและเป็นสถิติที่วัดได้ของประชากร ช่วยในการกำหนดตลาดเป้าหมาย ในขณะที่ลักษณะด้านจิตวิทยา และสังคม วัฒนธรรม ช่วยอธิบายถึงความคิด และความรู้สึกของกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ ข้อมูลด้านประชากร จะสามารถเข้าถึง และมีประสิทธิผลต่อการกำหนดตลาดเป้าหมาย คนที่มีลักษณะประชากรศาสตร์ต่างกัน จะมีลักษณะทางจิตวิทยาต่างกัน โดยวิเคราะห์จากปัจจัย ดังนี้

1. เพศ ความแตกต่างทางเพศ ทำให้บุคคลมีพฤติกรรมของการติดต่อสื่อสารต่างกัน คือ เพศหญิงมีแนวโน้มมีความต้องการที่จะส่ง และรับข่าวสารมากกว่าเพศชาย ในขณะที่เพศชายไม่ได้มีความต้องการที่จะส่ง และรับข่าวสารเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มีความต้องการที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นจากการรับ และส่งข่าวสารนั้นด้วย นอกจากนี้เพศหญิง และเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรม และสังคมกำหนดบทบาท และกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

2. อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความคิด และพฤติกรรม คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเสรีนิยม ยึดถืออุดมการณ์ และมองโลกในแง่ดีมากกว่าคนที่อายุมาก ในขณะที่คนอายุมาก มักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ และระมัดระวัง มองโลกในแง่

ร้ายกว่าคนที่มียาอยู่น้อย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน ลักษณะการใช้สื่อมวลชนก็ต่างกัน คนที่มีอยู่มากมักจะใช้สื่อเพื่อแสวงหาข่าวสารหนักๆ มากกว่าแสวงหาความบันเทิง

3. การศึกษา เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทักษะคิด และพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการเป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวางและเข้าใจสารได้ดี แต่จะเป็นคนที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐาน หรือเหตุผลเพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อย มักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ และภาพยนตร์ หากผู้ที่มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัด ก็มักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่อประเภทอื่น

4. สถานะทางสังคม และเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ และสถานภาพทางสังคมของบุคคลมีอิทธิพลอย่างมากต่อปฏิกริยาของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสาร เพราะแต่ละคนมีวัฒนธรรม ประสบการณ์ ทักษะคิด ค่านิยม และเป้าหมายที่ต่างกัน

2.2 แนวคิด และทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Demographic Transition Theory)

ทอมสัน (Thompson: 1887–1973) กล่าวว่า แบบแผนของประชากรที่เกิดขึ้นในโลก มีพื้นฐานมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม โดยเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมมาเป็นสังคมอุตสาหกรรม และเชื่อว่าการพัฒนาในแง่ของความทันสมัย ความเป็นอุตสาหกรรม และความเป็นเมืองในประเทศกำลังพัฒนา จะทำให้ภาวะเจริญพันธุ์ลดลง เช่นเดียวกับประเทศตะวันตก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์แบ่งออกเป็น 3 ช่วง

2.2.1 ช่วงก่อนการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Pre-Transition Phase) เป็นช่วงของสังคมเกษตรกรรมก่อนยุคอุตสาหกรรม มีอัตราการตายอยู่ในระดับสูงเพราะมาตรฐานในการดำรงชีพต่ำ มีการแปรผันตามการเกิดขึ้นของภาวะการขาดแคลนอาหาร สงคราม และการแพร่ระบาดของโรคต่างๆ ในขณะที่มีอัตราเกิดสูง เนื่องจากสังคมต้องใช้แรงงานในการผลิต ประกอบกับไม่มีการคุมกำเนิด ช่วงนี้มักเกิดก่อนการปฏิวัติอุตสาหกรรม

2.2.2 ช่วงการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Transition Phase) เป็นช่วงที่สังคมเริ่มกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรม เป็นช่วงที่อัตราการตายเริ่มลดลง เนื่องจากการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม มีการขยายตัวทางอุตสาหกรรม และความเป็นเมือง ประกอบกับความทันสมัยทำให้คู่สมรสมองว่าการมีบุตรมากไม่สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ และสังคม จึงให้ความสำคัญกับคุณภาพของบุตรมากกว่าปริมาณของบุตร ทำให้มีการควบคุมภาวะเจริญพันธุ์โดยการคุมกำเนิด และในที่สุดภาวะเจริญพันธุ์ก็จะลดลงตามไปด้วย

2.2.3 ช่วงหลังการเปลี่ยนแปลงทางประชากร (Post-Transition Phase) เป็นช่วงที่สังคมมีระบบเศรษฐกิจเป็นแบบสังคมอุตสาหกรรมเต็มที่ ประชากรมีการเพิ่มขึ้นช้า เพราะอัตราการเกิดต่ำอันเนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้มีการควบคุมอย่างแพร่หลาย แม้ว่าประชากรจะมีมาตรฐานในการครองชีพที่ดี แต่การมีบุตรเพิ่มขึ้น ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก จนเป็นอุปสรรคในการครองชีพ และการมีบุตรน้อยก็ทำให้ผู้หญิงสามารถออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหารายได้มาสนับสนุนครอบครัวได้สะดวกมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ทำให้ประชากรมีอัตราการตายลดลงจนอยู่ในระดับต่ำ

2.3 ทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์

เทียนฉาย กิระนันท์ (2526:175-177) ได้นำเอาแนวความคิดแบบจำลองของ ลีเบนสไตน์มาวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ โดยมีความเห็นว่าการมีบุตรแต่ละคนนั้นย่อมนำมาซึ่งความพอใจ ความชื่นชมยินดีให้แก่บิดามารดา โดยพิจารณาว่าเด็กแต่ละคนเป็นสินค้าบริโภคถาวรประเภทหนึ่ง ซึ่งอาจเปรียบได้กับสินค้าบริโภคอื่นๆทั่วไป ซึ่งเด็กแต่ละคนเมื่อเกิดมาจะนำมาซึ่งอรรถประโยชน์แก่ครอบครัว ซึ่งการตัดสินใจมีบุตรแต่ละคน จึงเท่ากับคู่สมรสตัดสินใจบริโภคสินค้าบริโภคชนิดหนึ่ง เพื่อหวังจะได้รับอรรถประโยชน์จำนวนหนึ่ง เป็นการตอบแทนจากการเลือกบริโภคสินค้าชนิดนี้ (คือเรื่องมีบุตรแต่ละคน) อาจแยกออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

2.3.1 อรรถประโยชน์ที่ได้รับจากเด็กในฐานะที่เป็นสินค้าบริโภค ซึ่งหมายถึง การมีความพอใจ ชื่นชมยินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้น หรือน้อยลงจากการมีบุตร อรรถประโยชน์ลักษณะนี้ อยู่ในรูปของความพึงพอใจที่บุคคลได้รับสิ่งหนึ่งมาสนองความต้องการของตน เช่น ในลักษณะของเกียรติยศ และความภาคภูมิใจ

2.3.2 อรรถประโยชน์ในฐานะเด็กแต่ละคนเป็นที่มาแห่งความมั่นคง และหลักประกันในชีวิตครอบครัว ลักษณะนี้จะเห็นได้ชัดจากตัวอย่างในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ในหลายกรณีจากถือว่าการมีบุตรมากย่อมเป็นเครื่องค้ำประกัน หรือเป็นหลักประกันว่าบิดามารดา หรือครอบครัว จะมีความมั่นคงในชีวิตบั้นปลาย บุตรจะเป็นผู้เลี้ยงดูตนยามแก่เฒ่า และเจ็บไข้ได้ป่วย ทั้งนี้ในฐานะที่บุตรนั้นจะเติบโต และหารายได้มาเลี้ยงครอบครัวในอนาคต ลักษณะนี้เป็นการคาดหวังประโยชน์ที่จะได้รับในอนาคตระยะยาวจากการมีบุตรแต่ละคน

2.3.3 อรรถประโยชน์ในฐานะที่บุคคลเป็นปัจจัยการผลิต ซึ่งย่อมเป็นที่คาดหวังว่าเด็กแต่ละคนจะก้าวเข้าสู่วัยแรงงาน และสร้างผลผลิตจำนวนหนึ่งในอนาคต ครอบครัวก็ย่อมหวังผลอันพึงเกิดจากแรงงานของเด็กแต่ละคน เพราะฉะนั้น อรรถประโยชน์ลักษณะนี้จึงเป็นอรรถประโยชน์ที่เกิดจากเด็กในฐานะเป็นหน่วยผลิตหน่วยหนึ่งของครอบครัว

นอกจากนี้ยังได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีบุตรว่า การมีบุตรสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ตอบแทน และผลเสียต่อสังคมส่วนรวม และบิดามารดาเป็นส่วนตัว สำหรับผลเสียต่อสังคมส่วนรวม คือ รัฐบาลต้องรับภาระในการขยายบริการการศึกษา หรือรัฐอาจเรียกเก็บภาษีเงินได้น้อยลง สำหรับผลตอบแทน และผลเสีย หรือค่าใช้จ่ายต่อบิดามารดานั้น ซึ่งผลดี ผลเสีย มีดังนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีบุตร คือ บุตรจะช่วยเหลือด้านการเกษตรของครอบครัว หรือธุรกิจงานเกี่ยวกับครอบครัว เมื่อบุตร โตขึ้นจะหาเงินมาช่วยเหลือครอบครัว ทางด้านสังคม บุตรจะเป็นหลักการของครอบครัว บิดามารดาต้องการพึ่งพาอาศัยเมื่อเข้าสู่วัยชรา

ผลเสียหรือค่าใช้จ่ายในการมีบุตร

1. ค่าใช้จ่ายทางตรง ค่าใช้จ่ายนี้สามารถที่จะวัดออกมาให้เห็นเป็นตัวเงิน
2. ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หรือค่าเสียโอกาส แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

2.1 การที่บิดามารดามีบุตรหลายคนทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการซื้อข้าวของมาบริโภค ทำให้ไม่สามารถนำเงินรายได้ไปปรับปรุงมาตรฐานความเป็นอยู่ของครอบครัวให้สูงขึ้น

2.2 การมีบุตร ทำให้การออมทรัพย์ และการลงทุนของบิดา มารดาลดน้อยลง ทำให้บิดา มารดา ขาดเงินทุนเพื่อเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร ขาดแคลนทุนการดำเนินธุรกิจอื่น ๆ และปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ภายในบ้านเรือนให้ดีขึ้น

2.3 มารดาต้องลาออกจากงาน เพราะใช้เวลาในการเลี้ยงดูบุตร ทำให้มารดาเสียโอกาสในการหารายได้

2.4 ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะเจริญพันธุ์

นพวรรณ จงวัฒนา และจุฑา มนต์ไพบูลย์ (2529:3-5) ได้นำแนวคิดทางด้านจิตวิทยาสังคมของ Hoffman and Hoffman มาศึกษา โดยได้แสดงถึงคุณค่าของบุตรเกี่ยวกับปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคมในรูปแบบของความพอใจที่บิดามารดาจะได้รับจากการมีบุตร และรวมทั้งค่าใช้จ่ายต่างๆด้วย Hoffman ได้เขียนบทความวิเคราะห์ และอธิบายเกี่ยวกับหน้าที่ หรือประโยชน์ของเด็กภายใต้ปัจจัยทางด้านจิตวิทยาสังคม และได้พัฒนารูปแบบคุณค่าที่บิดามารดาได้รับจากการมีบุตร 9 อย่าง คือ

1. การให้กำเนิดบุตร เป็นการยืนยันถึงสถานภาพความเป็นใหญ่ของบิดามารดา และการมีชื่อเสียงในทางสังคม
2. การมีบุตรทำให้บิดามารดามีความรู้สึกว่าเป็นการขยายบทบาทของตนเอง และบทบาทนี้จะได้รับการสืบทอดไว้อย่างมั่นคง

3. บิดามารดาจะมีความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นผู้มีศีลธรรม ปฏิบัติตามข้อบังคับของศาสนา ไม่เห็นแก่ตัว และทำสิ่งที่ดีให้แก่สังคม

4. บุตรจะเป็นเครื่องผูกมัด ทำให้เกิดความรักในครอบครัว

5. บุตรเป็นแรงจูงใจให้บิดามารดามีการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแปลกแปลกใหม่ๆ ทำให้ บิดา มารดาได้รับความสนุกสนาน

6. บิดามารดาจะมีความรู้สึกรู้ว่าการมีบุตรทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีความสามารถและมีความคิดสร้างสรรค์ในชีวิต

7. บทส่งเสริมให้บิดามารดามีอำนาจ มีอิทธิพลต่อบุตร และทำให้บิดามารดาประสบความสำเร็จ

8. การมีบุตรทำให้บิดามารดาเกิดการเปรียบเทียบ หรือการแข่งขันในสังคม

9. การมีบุตรทำให้บิดามารดาได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากบุตรเมื่อบุตรเติบโต

จากแนวความคิดของ Hoffman and Hoffman นี้ Fawcett ได้นำมาปรับปรุงการวิจัยเกี่ยวกับคุณค่าของบุตร ซึ่งนพวรรณ จงวัฒนา และจุฑา มนต์ไพบูลย์ (2529:3-5) ได้อ้างถึงงานของ Fawcett ที่เสนอเกี่ยวกับผลดีผลเสียเกี่ยวกับการมีบุตรไว้ดังนี้

ผลดี หรือคุณค่าของบุตร

1. ทางด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกเป็นสุขที่ได้รับความรัก ความเป็นเพื่อนและความสนุกสนาน นอกจากนี้บุตรจะช่วยคลายความเครียด ความเบื่อหน่าย หรือความเยียบเหงาของ บิดา มารดา

2. ทางด้านเศรษฐกิจ และความมั่นคง หมายถึง บุตรจะช่วยเหลือภาระงานภายในบ้าน ธุรกิจในการเกษตร หรือการช่วยเหลือพี่น้อง รวมถึงการที่บุตรจะแบ่งปันรายได้บางส่วนให้แก่บิดา มารดา จะทำให้บิดา มารดา เกิดความรู้สึกรู้ที่มั่นคงทางด้านเศรษฐกิจร่างกาย และจิตใจ

3. คุณค่าที่ทำให้ตนเองดีขึ้น และมีการพัฒนามากขึ้น หมายถึง การที่บิดา มารดามีความรู้สึกรู้ว่าตนเองมีความรับผิดชอบ และเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เนื่องจากมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดู บุตรจะเป็นแรงจูงใจให้บิดา มารดาวางแผนชีวิต และการมีบุตรเป็นการบรรลุถึงสิ่งที่ตนเองต้องการ

4. คุณค่าที่บุตรสามารถเป็นตัวแทนของบิดามารดาในสังคม หมายถึง การที่บิดา มารดา มีความพอใจที่เห็นบุตรเจริญเติบโต มีการพัฒนาการขึ้น เกิดความภาคภูมิใจที่เห็นบุตรประสบความสำเร็จ ทั้งนี้บุตรเป็นสิ่งสะท้อนความสามารถของบิดา มารดาที่เป็นผู้เลี้ยงดูมา

5. คุณค่าของบุตรด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัว และการสืบสกุล หมายถึง บุตรเป็นสิ่งผูกพันสามิภรรยาด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้ชีวิตการแต่งงาน และครอบครัวสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนี้บุตรยังเป็นผู้สืบสกุล และประเพณี ให้กำเนิดทายาท มีลูกหลานสืบต่อไปภายหน้า

ผลเสีย หรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุตร

1. ค่าใช้จ่ายทางด้านอารมณ์ หมายถึง ความรู้สึกตึงเครียดของบิดามารดา โดยทั่วไปเกิดจากความกังวลเกี่ยวกับระเบียบวินัย และความประพฤติของบุตร ความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของบุตร หรือของตนเอง เสียใจอีกทีก็ ความไม่เป็นระเบียบภายในบ้าน และความชุกชุกของบุตร

2. ค่าใช้จ่ายทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร การศึกษาเล่าเรียนของบุตร

3. ข้อจำกัด หรือค่าเสียโอกาสเนื่องจากการมีบุตร หมายถึง การที่บิดามารดาไม่มีอิสระ ไม่มีเวลาเป็นของตัวเอง หรือมีความเกี่ยวพันกับญาติพี่น้อง ไม่มีเวลาพักผ่อนหย่อนใจ หรือเดินทางท่องเที่ยว เกิดความไม่คล่องตัวทางด้านอาชีพ

4. บิดามารดาใช้แรงกายมากขึ้น หมายถึง การมีบุตรทำให้บิดามารดาต้องมึนงานบ้านเพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้เวลาในการเลี้ยงดูบุตร ไม่ได้หลับไม่ได้นอน เกิดความห่วงใยบุตรในด้านต่างๆ

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงคุณค่าที่ส่งเสริมให้มีครอบครัวขนาดใหญ่ หรือมีครอบครัวขนาดเล็กไว้ คือ

คุณค่าที่ส่งเสริมให้มีครอบครัวขนาดใหญ่แบ่งออกเป็น 3 ประการคือ

1. การมีบุตรจะทำให้มีความสัมพันธ์ในหมู่ญาติพี่น้องมากขึ้น โดยบิดามารดามีความต้องการบุตรคนต่อไปอีกเพื่อให้เป็นเพื่อนกับบุคคลที่มีอยู่แล้ว เพราะการมีบุตรหลายคนเป็นเพื่อนกัน จะทำให้ชีวิตของบุตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเพื่อหลีกเลี่ยงการมีบุตรคนเดียว

2. ความต้องการที่จะมีบุตรเพศใดเพศหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นความต้องการเฉพาะสำหรับบุตรชาย หรือบุตรสาว หรืออาจต้องการบุตรทั้งสองเพศ

3. บิดามารดาที่มีความกังวล โดยมีความกังวลว่าบุตรที่มีชีวิตอยู่อาจตายลง ทำให้ต้องการมีบุตรจำนวนมาก เพื่อประกันว่าจะมีบุตรที่มีชีวิตอยู่รอดจนเป็นผู้ใหญ่

คุณค่าที่ส่งเสริมให้มีครอบครัวขนาดเล็กแบ่งออกเป็น 2 ประการคือ

1. สุขภาพของมารดา หมายถึง มารดาอาจเกิดความกังวลว่าการตั้งครรภ์หลายครั้ง จะทำให้ร่างกายอ่อนแอ หรือทรุดโทรม

2. ค่าใช้จ่ายด้านสังคม หมายถึง การที่บิดามารดา คิดเกี่ยวกับปัญหาการมีจำนวนประชากรมาก และถ้ามีบุตรเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่งแล้วจะเป็นภาระของสังคมส่วนรวมได้

โดยสรุปแล้ว ทฤษฎีทางด้านเศรษฐศาสตร์จะมองบุคลิกและการกระทำกิจกรรมใดๆ อย่างมีเหตุผล โดยคิดคำนวณเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายที่จำเป็นกับผลที่จะได้รับจากการตัดสินใจ ส่วนทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคม มองว่าบุคคลตัดสินใจจะมีบุตรเมื่อคำนึงถึงคุณค่าของบุตร และค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียไปเนื่องจากการมีบุตร ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และจิตใจภายใต้ความกดดันทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

2.5 แนวคิด และทฤษฎี การสะท้อนกลับแห่งเหตุ และผล ในภาวะคับข้องใจต่ออาการเผชิญความเสี่ยง (Reflexivity and Risk-Based Anxiety Theory)

เบ็ค และ กริดเดน (Beck and Griddens 1992 อ้างถึงใน ประชากรและสังคม 2557: การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล) ได้พัฒนาแนวคิดเพื่ออธิบายถึงปัจจัยแวดล้อมในบริบททางสังคม และเศรษฐกิจที่มีผลโดยตรงต่อความวิตกกังวล หรือภาวะคับข้องใจในสถานการณ์ที่ต้องเลือก หรือต้องตัดสินใจ โดยที่ตนเองพร้อมรับผลจากการตัดสินใจในเรื่องนั้นๆ ปัจจัยด้านการศึกษา การจ้างงาน และรูปแบบการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันเชิง เศรษฐกิจมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้ประชากรในกลุ่มอายุต่างๆ ต้องพิจารณาอย่างรอบด้านในการตัดสินใจว่าควรสร้างครอบครัวเมื่อไหร่ และอย่างไรที่มีความเสี่ยงน้อยที่สุด เพื่อให้สามารถบรรลุอัตราประโยชน์สูงสุดสำหรับการดำรงความเป็นครอบครัวภายใต้ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ และเงื่อนไขทางสังคม เช่น สร้างฐานะก่อนเลือกชีวิตคู่ โดยไม่คำนึงถึงอายุการแต่งงาน หรือบรรทัดฐานทางสังคมในลักษณะอื่นๆ ทั้งยังให้ความสำคัญกับระดับปัจเจกบุคคลที่ต้องการเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ตัวเอง โดยการตัดสินใจจากการหาข้อมูล หรือประสบการณ์ตรงที่ตนเองเคยได้รับ เช่น การตัดสินใจแต่งงานจะคิดถึงทางเลือกอื่นๆ ไปด้วย เช่น การอยู่กินก่อนแต่ง หรือการครองโสด เป็นต้น

เบ็ค (Beck, 1992) วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีไว้อย่างน่าสนใจว่า การแต่งงานเป็นอภิวัยของชนรุ่นใหม่ที่ตรงต่อระหว่างการสร้างครอบครัว และทางเลือกอื่นๆ เช่น ความก้าวหน้าในการทำงาน หรือผลตอบแทนอื่นๆ ที่น่าสนใจกว่าการมีชีวิตคู่ โดยสรุปว่าค่านิยมสมัยใหม่ที่เน้นการสะท้อนกลับเชิงเหตุ และผล (Reflexive Modernization) เป็นสิ่งจำเป็น และต้องปรับตัวเพื่อการดำเนินชีวิต ในขณะที่เดียวกันปัจเจกบุคคล และสังคมโดยรวมต้องพร้อมที่จะรับผลกระทบจากมาตรฐานดังกล่าวด้วย เช่น การเลื่อนอายุการแต่งงาน ที่อาจนำไปสู่การครองโสดถาวร จัดอยู่ในประเภทผลกระทบระดับบุคคล ส่วนผลกระทบระดับสังคมคือ การเกิดน้อยลง เพราะประชากรแต่งงานช้า หรือไม่แต่งงานเลย โครงสร้างประชากรจะมีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชากรวัยแรงงานลดลง เนื่องจากการเกิดน้อยลง การมีหรือไม่มีบุตร หรือมีบุตรน้อยลง มีผลกระทบในระดับบุคคลคือ

ขาดผู้ดูแลเมื่ออยู่ในช่วงสูงวัย ผลกระทบระดับสังคมคือ ภาวะเจริญพันธุ์ต่ำกว่าระดับทดแทน อัตราส่วนการพึ่งพิงขาดสมดุลเพราะจำนวนประชากรวัยแรงงานลดลง

2.6 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ในอดีต ทัศนคติของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความคิด และพฤติกรรมที่อาจเป็นในเชิงสนับสนุนหรือปฏิเสธ (รุ่งนภา บุญคุ้ม, 2536)

ลักษณะของทัศนคติ

เนื่องจากว่านักจิตวิทยาได้ศึกษาในความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรกล่าวถึงลักษณะรวมๆของทัศนคติที่ทำให้เกิดความเข้าใจทัศนคติให้ดีขึ้น ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ได้สรุปคุณลักษณะของทัศนคติไว้ดังนี้

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่มียู่ภายใน กล่าวคือ เป็นเรื่องของระเบียบความนึกคิดที่เกิดขึ้นภายในของแต่ละบุคคล
2. ทัศนคติจะมีใช้สิ่งที่มีมาแต่กำเนิด แต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เรื่องราวต่างๆที่ตนได้เกี่ยวข้องอยู่ด้วยในภายนอก
3. ทัศนคติจะมีลักษณะมั่นคงถาวร กล่าวคือ ภายหลังจากที่ทัศนคติได้ก่อขึ้นมาแล้ว ทัศนคตินี้จะมีความมั่นคงถาวรตามสมควร เพราะทัศนคติที่ก่อตัวขึ้น จะมีกระบวนการคิดวิเคราะห์ ประเมิน และสรุปจัดระเบียบเป็นความเชื่อ การเปลี่ยนแปลงย่อมต้องใช้เวลาเพื่อกระบวนการดังกล่าวด้วย
4. ทัศนคติจะมีความหมายอ้างอิงถึงตัวบุคคล และสิ่งของเสมอ เป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิงการสร้างทัศนคติอาจจะเป็นตัวบุคคลกลุ่มคนสถาบัน สิ่งของ ค่านิยมเรื่องราวทางสังคม หรือแม้แต่ความนึกคิดต่างๆ

การก่อตัวของทัศนคติ

ทัศนคติจะก่อตัวขึ้นมา และเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยหลายประการ คือ

1. การจูงใจทางร่างกาย (Biological Motivations) ทัศนคติจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งกำลังดำเนินการตอบสนองตามความต้องการ หรือแรงผลักดันพื้นฐานทางร่างกายอยู่ ตัวบุคคลจะสร้างทัศนคติที่ดีต่อบุคคล หรือสิ่งของที่สามารถช่วยให้เขามีโอกาสตอบสนองความต้องการของตนได้ และในทางตรงกันข้ามจะสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งของ หรือบุคคลที่ขัดขวางมิให้เขา

ตอบสนองความต้องการได้

2. ข่าวสารข้อมูล (Information) ทักษคติจะมีพื้นฐานมาจากชนิด และขนาดของข่าวสาร ข้อมูลที่แต่ละคนได้มารวมกัน ทั้งขึ้นอยู่กับลักษณะของแหล่งที่มาของข่าวสารข้อมูลอีกด้วย ด้วย กลไกของการเลือกเฟ้นในการมองเห็น และเข้าใจปัญหาต่างๆ ข่าวสารข้อมูลบางส่วนที่เข้ามาสู่ บุคคลนั้นจะเก็บไปคิด และสร้างเป็นทัศนคติขึ้นมาได้

3. การเกี่ยวข้องกับกลุ่ม (Group Affiliation) ทักษคติบางอย่างเกิดขึ้น เนื่องมาจากการ ได้รับอิทธิพลจากกลุ่มต่างๆ ที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วย เช่น ครอบครัว เพื่อน บุคคลที่ตนยกย่อง นับถือ รวมถึงกลุ่มต่างๆในสังคม ทั้งที่เกี่ยวข้องทางตรง และทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของ ครอบครัว และกลุ่มเพื่อน มักเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุด

4. ประสบการณ์ (Experience) ประสบการณ์ของคนที่มีต่อวัตถุสิ่งของย่อมเป็นส่วน สำคัญที่ทำให้บุคคลต่างๆ ตีค่าสิ่งที่เขาได้มีประสบการณ์มานั้นจะกลายเป็นทัศนคติได้

5. ลักษณะท่าทาง (Personality) มีส่วนทางอ้อมที่สำคัญในการสร้างทัศนคติให้กับตัว บุคคล

การวัดทัศนคติ

เนื่องจากทัศนคติเป็นพฤติกรรมภายในมีลักษณะเป็นนามธรรมซึ่งเจ้าตัวเท่านั้นที่ทราบ การวัดทัศนคติโดยตรงจึงทำไม่ได้ ดังนั้นการวัดทัศนคติจึงต้องวัดทั้ง 3 องค์ประกอบของทัศนคติ และต้องวัดเป็นภาพรวมๆ โดยพิจารณาจากกิริยาท่าทีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าในหลายด้านหลาย ประการรวมกัน มิใช่วัดจากการกระทำหรือพฤติกรรมเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่งของบุคคล (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ. 2523 : 113)

เชดสคี้ โทวาสิษฐ์ (2522 : 94-96) กล่าวไว้ว่า ข้อตกลงเบื้องต้นในการวัดทัศนคติ มักจะมีข้อตกลง (Assumption) ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติเป็นการศึกษาความคิดเห็น ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะคงเส้น คงวา หรืออย่างน้อยเป็นความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่ไม่เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาหนึ่ง

2. ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้ หรือสังเกตได้โดยตรง ฉะนั้นการวัดทัศนคติจึง เป็นการวัดทางอ้อมจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออก หรือประพฤติปฏิบัติอย่างมีระเบียบแบบแผน คงที่ ไม่ใช่พฤติกรรมโดยตรงของมนุษย์

3. การศึกษาทัศนคติของบุคคลนั้น ไม่ใช่เป็นการศึกษาแต่เฉพาะทิศทางทัศนคติของ บุคคลเท่านั้น แต่ต้องศึกษาถึงระดับความมากน้อยหรือความเข้มของทัศนคตินั้นๆ ด้วย

หลักการวัดทัศนคติ

บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ์ (2527) กล่าวไว้ว่า การวัดทัศนคติมีหลักการเบื้องต้น 3 ประการ ดังนี้

1. เนื้อหา (Content) การวัดทัศนคติต้องมีสิ่งเร้าไปกระตุ้นให้มีกิริยาทำที่ออกมา โดยสิ่งเร้าทั่วไป ได้แก่ เนื้อหาที่ต้องการวัด เช่น ต้องการวัดทัศนคติต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ซึ่งได้แก่ การเลือกคู่ครอง อายุแรกสมรส ระยะเวลาที่มีบุตรคนแรก และคนต่อไป ขนาดครอบครัว และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว

2. ทิศทาง (Direction) การวัดทัศนคติโดยทั่วไปกำหนดให้ทัศนคติมีทิศทางเป็นเส้นตรง และต่อเนื่องกันในลักษณะซ้าย-ขวา หรือ บวก-ลบ กล่าวคือ เริ่มจากเห็นด้วยอย่างยิ่ง และลดความเห็นด้วยลงเรื่อยๆ จนถึงมีความรู้สึกเฉยๆ และลดต่อไปเป็นไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เป็นไปในเส้นตรงเดียวกัน และต่อเนื่อง

3. ความเข้มกิริยาทำที่ หรือความรู้สึกที่แสดงออกต่อสิ่งเร้านั้นๆ มีปริมาณมากน้อยแตกต่างกัน ถ้ามีความเข้มสูงไม่ว่าจะไปในทิศทางใดก็ตามจะมีความรู้สึก หรือกิริยาทำที่รุนแรงมากกว่าที่มีความเข้มเป็นกลาง

มาตรวัดทัศนคติ (Attitude Scale)

เครื่องมือสำหรับใช้วัดทัศนคติ เรียกว่ามาตรวัดทัศนคติซึ่งเป็นระบบประเมินค่า (Rating Scale) นักจิตวิทยาสังคมนิยมที่จะใช้เครื่องมือวัดทัศนคติใน 2 ลักษณะ คือ วัดทิศทาง (Direction) คือ การประเมินทัศนคติในทิศทางบวก หรือลบ ซึ่งหมายถึงดีกับเลว เช่น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ชอบ ไม่ชอบ เป็นต้น และวัดเพื่อให้ได้ปริมาณของทัศนคติ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มข้นรุนแรงของทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ว่ามากน้อยเพียงไร เช่น มาก ปานกลาง น้อย เกือบเฉยๆ รัก

มาตรวัดทัศนคติที่นิยมใช้ และรู้จักแพร่หลายมี 3 ชนิด ได้แก่ มาตรวัดแบบเทอร์สโตน (Thurstone's Type Scale) มาตรวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) และมาตรวัดของออสกู๊ด (Osgood Scale) ซึ่งมาตรวัดทัศนคติแต่ละแบบมีทั้งข้อดี และข้อจำกัด และเหมาะสำหรับการวัดทัศนคติในลักษณะที่ต่างกันไป ดังนั้นการเลือกใช้มาตรวัดทัศนคติประเภทใดก็ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และความจำกัดของการวิจัย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) ซึ่งมาตรวัดทัศนคติแต่ละลักษณะมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรวัดแบบของเทอร์สโตน (Thurstone's Type Scale) เป็นการกำหนดช่วงความรู้สึกของคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 11 ช่วง จากน้อยที่สุดจนถึงมากที่สุด แต่ละช่วงมีระยะห่าง

เท่าๆกัน ข้อความที่บรรจุลงในมาตรวัดจะต้องนำไปให้ผู้ตัดสินใจเลือกว่าควรอยู่ในตำแหน่งใดของมาตรวัด แต่ละข้อความอาจจะต้องมีข้อความประมาณ 20 ข้อความ หรือมากกว่าเล็กน้อย

2. มาตรวัดแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) เป็นการวัดระดับความคิดเห็นของคน แบ่งออกเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉยๆ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ข้อความที่บรรจุในมาตรวัดจะเป็นการวัดความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดี (บวก) และในทางที่ไม่ดี (ลบ) และมีจำนวนพหุๆกัน ข้อความเหล่านี้จะมีประมาณ 18-20 ข้อความ

3. มาตรวัดของออสกู๊ด (Osgood Scale) เป็นมาตรวัดที่ใช้คำคุณศัพท์มาอธิบายความหมายของสิ่งเร้า โดยมีคุณสมบัติตรงข้ามกันเป็นขั้วของมาตรวัด คำคุณศัพท์ที่ใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของสิ่งเร้านี้สามารถอธิบายได้ 3 องค์ประกอบคือ

3.1 องค์ประกอบด้านประเมินค่า เป็นองค์ประกอบที่แสดงออกด้านคุณค่า คำคุณศัพท์ที่ใช้อธิบาย เช่น ชั่ว-ดี จริง-เท็จ ฉลาด-โง่ สวย-น่าเกลียด เป็นต้น

3.2 องค์ประกอบด้านศักยภาพ เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงกำลัง อำนาจ เช่น แข็งแรง-อ่อนแอ หนัก-เบา หนา-บาง หยาบ-ละเอียด เป็นต้น

3.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมเป็นคุณศัพท์ที่แสดงถึงลักษณะกิจกรรมต่างๆ เช่น ช้า-เร็ว เฉื่อยชา-กระตือรือร้น เป็นต้น

จากการศึกษาคำสำคัญ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ เช่น เพศ อายุ การศึกษา สถานะทางสังคม และเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่ทำให้คนแต่ละคนมีความคิดทัศนคติต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งแตกต่างกัน โดยเมื่อพิจารณาถึงทัศนคติต่อการมีบุตรจะเห็นได้ว่าทัศนคติเหล่านั้น เกิดขึ้นจากความรู้ ประสบการณ์ รวมถึงอิทธิพลที่บุคคลนั้นๆ ได้รับจากกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ครอบครัว เพื่อน หรือคนรัก นอกจากนี้ปัจจัยแวดล้อมในบริบทของสังคม และเศรษฐกิจก็มีผลกระทบโดยตรงกับทัศนคติ และการตัดสินใจมี หรือไม่มีบุตรเช่นกัน คนรุ่นใหม่ มักจะเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ตนเอง โดยจะพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างการตัดสินใจสร้างครอบครัวกับการสร้างความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และการสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง เพราะคนเจนเอเรชั่น วายเป็นคนที่ชอบการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ มองหาความก้าวหน้า และต้องการประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ดังนั้นพฤติกรรมการเจริญพันธุ์ และการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นนี้ จะตัดสินใจแต่งงาน และมีบุตรช้าลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และสังคมในระดับมหภาค เนื่องจากจะทำให้อัตราการเกิดลดลง ส่งผลสืบเนื่องให้ประชากรวัยแรงงานในอนาคตลดลงด้วย

3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเนอร์ชันวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สามารถแบ่งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้เป็น 2 ประเภท คือ ผลการวิจัยในประเทศ และผลการวิจัยต่างประเทศ

3.1 งานวิจัยในประเทศ

พิมลพรรณ อิศรภักดี (2557) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงาน และการมีบุตร โดยเก็บข้อมูลจากชาย หญิง อายุระหว่าง 15–24 ปี โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผลการศึกษาพบว่า คนรุ่นใหม่ยังมีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งงานค่อนข้างมาก โดยเห็นว่าการแต่งงานเป็นการกระทำเพื่อให้ถูกจารีตประเพณี มองว่าการแต่งงานมีคุณค่าทางด้านจิตใจมากกว่าด้านเศรษฐกิจ เป็นการทำให้ชีวิตสมบูรณ์ และเป็นการยืนยันความรักที่คู่แต่งงานมีต่อกัน ผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าครึ่งหนึ่ง มีค่านิยมที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม คือ ต้องการแต่งงาน มีการแต่งงานที่ถูกต้องตามประเพณี และมีการจดทะเบียนสมรส โดยอายุที่คาดว่าจะสมรสของเพศหญิง อยู่ระหว่าง 25-29 ปี ในขณะที่ของเพศชายคาดว่าจะสมรสในช่วงอายุ 30-34 ปี ส่วนเหตุผลหลักของ ผู้ที่ไม่คิดจะแต่งงาน คือ ความต้องการใช้ชีวิตอิสระ ไม่ต้องขึ้นอยู่กับใคร และมองว่าชีวิตคู่ในปัจจุบันไม่มั่นคง ไม่อยากแต่งงานแล้วหย่าร้าง ด้านทัศนคติต่อการมีบุตรพบว่าผู้ตอบส่วนใหญ่ต้องการมีบุตร โดยให้เหตุผลว่าการมีบุตรทำให้ครอบครัวสมบูรณ์ ในขณะที่ผู้ไม่ต้องการมีบุตรให้เหตุผลว่าตนต้องการอิสระ สังคมปัจจุบันมีปัญหา กลัวบุตรมีปัญหาตาม และมองว่าการเลี้ยงดูบุตรมีค่าใช้จ่ายสูง

ภูเบศร์ สมุทรจักร และนิพนธ์ ดาราวุฒิมานประภรณ์ (2557) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต (Lifestyle) และการวางแผนการดำเนินชีวิต (Life plan) ของประชากรเจนเนอร์ชันวายกับการตัดสินใจมีบุตร โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจนักศึกษามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นประชากรเจนเนอร์ชันวาย จำนวน 1,320 ราย จากสถาบันการศึกษา 10 แห่งทั่วประเทศ เก็บข้อมูลจากเพศชาย และหญิงอย่างละเท่าๆกัน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าในการใช้ชีวิตคู่ ประชากรเจนเนอร์ชันวายยังคงให้ความสำคัญต่อการมีบุตร โดยร้อยละ 83 ต้องการมีบุตร โดยจำนวนบุตรที่เหมาะสมโดยเฉลี่ย คือ 2 คน แต่มีความแตกต่างกันเล็กน้อยระหว่างจำนวนบุตร โดยเฉลี่ยของคนกรุงเทพมหานคร (1.95 คน) จะมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนบุตรของคนที่อยู่ต่างจังหวัด (2.04 คน) เพศชายจะเป็นฝ่ายที่ต้องการมีบุตรเร็วกว่าเพศหญิง ส่วนรูปแบบการดำเนินชีวิต และแผนการดำเนินชีวิต พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการแต่งงาน การใช้ชีวิตคู่ และการมีบุตรในลำดับท้ายๆ โดยจะให้ความสำคัญกับการศึกษา การทำงาน ซื่อรถยนต์ และซื้อบ้านในลำดับต้นๆ

สุชาดา ทวีสิทธิ์ และคณะ(2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะสมรส และทัศนคติต่อการสมรสของสตรีไทยในสังคมยุคใหม่ โดยเก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างจากผู้หญิงใน 3 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และพนักงานบริษัทเอกชนอายุ 20 - 60 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และต่างจังหวัดจำนวน 6 จังหวัด กระจายทั่วทุกภาค จำนวนทั้งสิ้น 4,305 ราย ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.5 มีทัศนคติว่าการที่ผู้หญิงอยู่เป็นโสด จะไม่เป็นปัญหาในอนาคต กว่าร้อยละ 50 มองว่าการจดทะเบียนสมรสมีความสำคัญ เพราะมีผลผูกพันทางกฎหมาย ส่วนทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการสมรส กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยมีจำนวนเท่ากัน

ในประเด็นของการอยู่กันฉันท์สามีภรรยาก่อนการสมรส กลุ่มตัวอย่างยอมรับพฤติกรรมนี้มากกว่า โดยได้ให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องความพึงพอใจของคนสองคน ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ยอมรับให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องตามประเพณีเป็นสัดส่วนมากที่สุด

วราเวศม์ สุวรรณระดา (2549) ศึกษาผลกระทบของการได้รับสวัสดิการของครอบครัวต่อการตัดสินใจมีบุตร พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นในการตัดสินใจมีบุตรที่สำคัญ คือ จำนวนปีที่เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรี และข้อจำกัดเรื่องเวลาในการทำงาน (หรืออีกมุมหนึ่งคือ เวลาในการเลี้ยงดูบุตร) โดยพบว่าครอบครัวไทยประสบปัญหาแล็กได้แล็กเสียระหว่างการทำงานกับการมีบุตร เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างครอบครัวที่ทำงานทั้งสามี และภรรยา ซึ่งอาจประสบปัญหาเรื่องของการเลี้ยงดูบุตรเหมือนกัน

โดยพบว่า การได้รับการสนับสนุนด้านเวลา เช่น การกำหนดให้ลูกจ้างสตรีสามารถลาคลอดได้ 90 วัน การให้สวัสดิการของครอบครัว เช่น เงินสวัสดิการช่วยเหลือด้านการศึกษา ค่ารักษาพยาบาล มีผลต่อการเพิ่มความน่าจะเป็นในการมีบุตรอย่างมีแบบแผน โดยเฉพาะครอบครัวที่ได้รับสวัสดิการในฐานะข้าราชการ ซึ่งมีโอกาสได้รับการช่วยเหลือในระยะยาว ในส่วนของครอบครัวที่ภรรยาอยู่ในช่วงอายุ 15-29 ปีนั้น การได้รับสวัสดิการของครอบครัวนั้นมีผลต่อการเพิ่มความน่าจะเป็นในการมีบุตร

บงกช และคณะ(2547) ศึกษาวิจัยถึงแนวโน้มการแต่งงานของคนรุ่นใหม่ โดยศึกษาถึงค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป และปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแนวคิด ทัศนคติ ค่านิยมเกี่ยวกับการแต่งงานของคนรุ่นใหม่ ผ่านการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจำนวน 470 ชุด แบ่งเป็นเพศชาย 210 คน และเพศหญิง 260 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เรียนอยู่ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพฯ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติที่ดีต่อการแต่งงานค่อนข้างมาก มีผู้ที่ต้องการแต่งงานถึงร้อยละ 66.59 แต่เมื่อทำการขยายผลกลับพบว่าผู้หญิงไทยมีแนวโน้มอยู่เป็นโสดมากขึ้น โดยมองว่าการแต่งงานไม่ใช่สิ่งสำคัญในชีวิต ส่วนเหตุผลสำคัญของผู้ที่ไม่ต้องการแต่งงาน

ทั้งเพศชาย และเพศหญิง คือ ความรักอิสระ และไม่ยอมมีพันธะ ส่วนรูปแบบชีวิตคู่ที่คนรุ่นใหม่ต้องการ พบว่าคนรุ่นใหม่ยังให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนก่อนข้างมากถึงร้อยละ 68.72 ส่วนทัศนคติต่อการมีบุตรคนส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 85.53 ยังต้องการมีลูกเพื่อให้ครอบครัวสมบูรณ์ มีเพื่อแก้เหงา และไว้เลี้ยงตอนพ่อแม่ยามชราภาพ

3.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Frank Newport and Joy Wilke (2013) ได้ศึกษาถึงความต้องการมีบุตรของประชากรชาวอเมริกันทั้งเพศชาย และหญิง อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 5,100 คน โดยการศึกษาพบว่า มีเพียงร้อยละ 5 ของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ต้องการจะมีบุตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความต้องการมีบุตรของชาวอเมริกันยังอยู่ในระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อนำตัวเลขจำนวนบุตรที่ต้องการโดยเฉลี่ยของปี 2013 คือ จำนวน 2.5 คน เทียบกับจำนวนบุตรที่ต้องการของปี 1957 คือ จำนวน 3.6 คน จะพบว่าแนวโน้มลดลง ซึ่งจากการสำรวจร้อยละ 65 ให้เหตุผลว่ามาจากปัจจัยด้านการเงิน และเศรษฐกิจ ค่าดูแลบุตรที่เพิ่มสูงขึ้น

จากการศึกษาวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องพบว่ากลุ่มคนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการแต่งงาน และต้องการที่จะมีบุตรในอนาคต โดยจำนวนบุตรที่คิดว่าเหมาะสม คือ 2 คน ซึ่งถือเป็นแนวโน้มที่ดี เพราะเทียบเท่ากับระดับอัตราทดแทนของการเจริญพันธุ์ที่ผู้หญิงคนหนึ่งควรมีบุตร 2 คน เพื่อทดแทนการตายของพ่อ และแม่ได้ เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการมีบุตรของคนเจนเนอเรชันวาย ผู้ที่ต้องการมีบุตร มองว่าบุตรเป็นสิ่งที่มีความค่าทางจิตใจแก่พ่อแม่ สามารถดูแลพ่อแม่ยามชราได้ (พิมณพรรณ, 2557) ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีที่ได้ศึกษาไว้ตอนต้น กล่าวคือ ผู้เป็นบิดามารดา ย่อมหวังที่จะได้รับอรรถประโยชน์จากบุตรไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่งในขณะที่ทัศนคติของผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตร ซึ่งชี้ว่าได้รับผลกระทบมาจากปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งเมื่อพิจารณาการเพิ่มความน่าจะเป็นของการมีบุตร โดยการเพิ่มสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับบุตรจากงานวิจัยของวรเวศม์ (2549) ก็น่าจะสามารรถแก้ไขปัญหาลดลงของอัตราการเกิดอันเนื่องมาจากปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจได้

นอกจากนี้ผลการสำรวจพบว่าคนเจนเนอเรชันวายวางรูปแบบในการดำเนินชีวิต โดยให้ความสำคัญกับแต่งงาน และการมีบุตรเป็นอันดับท้ายๆ โดยเลือกที่จะทำงาน และสร้างฐานะให้กับตนเองก่อน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของเบ็ค (1992) ที่ว่าการแต่งงานเป็นอัตวิสัยของคนรุ่นใหม่ที่ต้องไต่ตรองระหว่างการสร้างครอบครัว และทางเลือกอื่นๆ เช่น ความก้าวหน้าในการทำงาน

โดยสรุป จากการศึกษาแหล่งข้อมูลทุติยภูมิอันได้แก่ คำสำคัญ ความหมาย แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อที่ทำการศึกษามากขึ้น และ

สามารถนำความรู้ที่ได้ ไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัย เนื่องจากพบว่าปัจจัยทั้งทางประชากรศาสตร์ และ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม มีผลต่อทัศนคติต่อการมีบุตร

ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อทำการศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ผลต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยมีการกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้เป็นส่วนๆ ดังนี้

1. แหล่งข้อมูล ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง
2. กรอบแนวคิดการวิจัย
3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. แหล่งข้อมูล ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง

แหล่งข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลในเบื้องต้น 2 แหล่งประกอบด้วย

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

โดยเก็บข้อมูลจากการให้กลุ่มตัวอย่างกรอกแบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaires) ที่ผ่านการพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพแล้วเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มคนเจนเอเรชั่นวาย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

โดยการค้นคว้าหาข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศเอกสาร บทความ สิ่งตีพิมพ์ วิทยานิพนธ์ วารสารต่างๆ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชากรกลุ่มเจนเนอร์ชันวายเพศชาย และหญิง เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2523-2546 มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 2,699,819 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง: 2557)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ กลุ่มคนเจนเนอร์ชันวาย เกิดระหว่างปี พ.ศ.2523-2546 มีอายุระหว่าง 18-35 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ซึ่งกำหนดให้มีค่าความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ยอมให้มีค่าความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ของจำนวนทั้งหมดดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N e^2}$$

กำหนดให้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการวิจัย

N = ขนาดประชากรที่ทราบ

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้ หรือระดับนัยสำคัญกำหนดให้เท่ากับ 0.05

แทนค่าในสูตรได้ดังนี้

$$n = 400$$

$$N = \frac{2,699,819}{1 + 2,699,819 (0.05)^2}$$

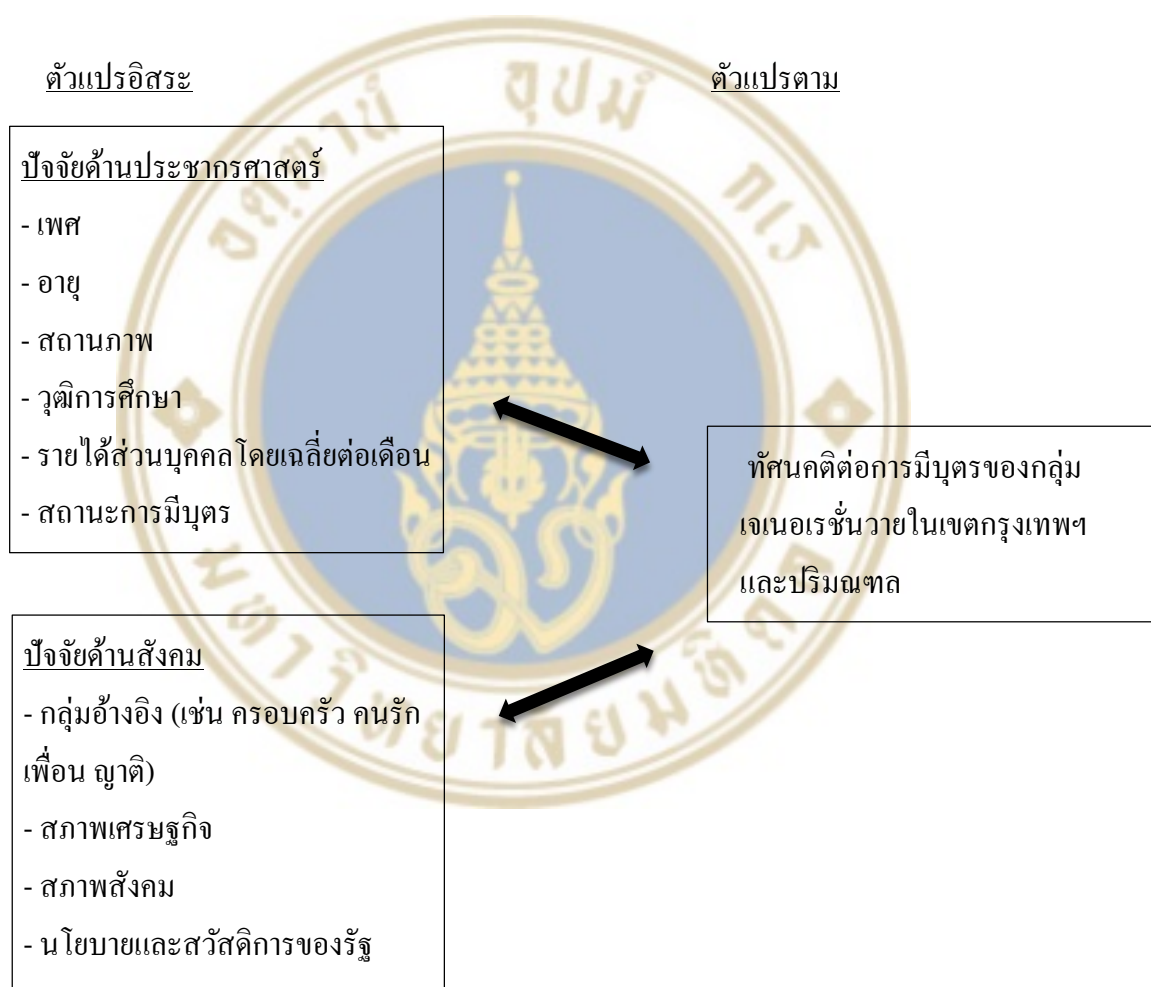
$$= 399.94$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 คือจำนวน 400 ตัวอย่าง แต่ทางผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามทั้งหมด 230 ชุด และทำการตรวจสอบคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ให้เหลือเพียง 200 ชุด

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่มีความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ซึ่งหลังจากที่ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแล้ว จะทำการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ผ่านการส่งแบบสอบถามออนไลน์

2.กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2 : แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ จำแนกออกเป็นตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

ตัวแปรอิสระที่ 1 คือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร

ตัวแปรอิสระที่ 2 คือ ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ กลุ่มอ้างอิง สภาพเศรษฐกิจ สภาพสังคม นโยบาย และสวัสดิการของรัฐ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ทักษะคิดต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวาย ในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะคิดต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ สถานภาพ สถานะการมีบุตร และแนวทางการดูแลบุตร และข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ การศึกษา และรายได้ส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะคิดต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง โดยจะแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ประเภทนามบัญญัติ (Nominal Scale) และข้อมูลประเภทเรียงลำดับ (Ordinal Scale) ได้แก่ ความต้องการมีบุตร จำนวนบุตรที่ต้องการ ช่วงอายุที่ควรจะมีบุตรคนแรก และเพศของบุตรคนแรกที่ต้องการ

ตอนที่ 2 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ได้แก่ ความคิดเห็น และทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร โดยใช้การวัดทัศนคติแบบ Likert Scale

ตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ได้แก่ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจมีบุตร หรือต้องการมีบุตร โดยใช้การวัดทัศนคติแบบ Likert Scale

ตอนที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ได้แก่ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ไม่ต้องการมีบุตร โดยใช้การวัดทัศนคติแบบ Likert Scale

มาตรวัดแบบ Likert Scale มี 5 ระดับดังนี้

- 5 เท่ากับมากที่สุด
- 4 เท่ากับมาก
- 3 เท่ากับปานกลาง
- 2 เท่ากับน้อย
- 1 เท่ากับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) กำหนดหาความกว้างของชั้น (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2554:29) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลของแบบสอบถามส่วนที่ 2 ตอนที่ 2 ที่ใช้วัดระดับความคิดเห็น และทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร ตอนที่ 3 ที่ใช้วัดระดับความคิดเห็น และทัศนคติเกี่ยวกับเหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจมีบุตร หรือต้องการมีบุตร และตอนที่ 4 ที่ใช้วัดระดับความคิดเห็น และทัศนคติเกี่ยวกับเหตุผลสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจไม่ต้องการมีบุตร ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความคิดเห็น

ค่าเฉลี่ยที่วัดได้	ระดับของความคิดเห็น
4.21 – 5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.41 – 4.20	เห็นด้วยมาก
2.61 – 3.40	เห็นด้วยปานกลาง
1.80 – 2.60	เห็นด้วยน้อย
1.00 – 1.80	ไม่เห็นด้วย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเกี่ยวกับระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close-Ended Questions) ใช้ระดับการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) โดยใช้การวัดทัศนคติแบบ Likert Scale

มาตรวัดแบบ Likert Scale มี 5 ระดับดังนี้

- 5 เท่ากับมากที่สุด
- 4 เท่ากับมาก
- 3 เท่ากับปานกลาง
- 2 เท่ากับน้อย
- 1 เท่ากับน้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินค่าคะแนนที่ได้จากการวัดข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) กำหนดหาความกว้างของชั้น (กัลยา วาณิชยบัญชา, 2554:29) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

ดังนั้นการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลของแบบสอบถามส่วนที่ 3 ที่ใช้วัดระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์เฉลี่ยดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงเกณฑ์ในการแปลความหมายของระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคม

ค่าเฉลี่ยที่วัดได้	ระดับความมีอิทธิพล
4.21 – 5.00	มีอิทธิพลมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีอิทธิพลมาก
2.61 – 3.40	มีอิทธิพลปานกลาง
1.80 – 2.60	มีอิทธิพลน้อย
1.00 – 1.80	ไม่มีอิทธิพล

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Response Question) โดยให้ระบุข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ

วิธีการสร้าง และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การสร้างเครื่องมือวิจัยในงานวิจัยครั้งนี้ออกแบบคำถามโดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทฤษฎี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างคำถามให้ครอบคลุมตามขอบเขตงานวิจัย การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยนั้นทางผู้วิจัยใช้วิธี 2 ขั้นตอนคือ

1. เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบก่อน เพื่อขอรับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
2. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) เพื่อทดสอบเครื่องมือว่าสามารถวัดได้ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด ตรวจสอบ โดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน นำมาพิจารณาโดยนำคำตอบมาคำนวณเป็นตัวเลข โดยใช้วิธีการหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity Index) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็น 4 ระดับคือ 1, 2, 3, 4 โดยแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง คำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
- 2 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวน และปรับปรุงอย่างมากจึงจะสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
- 3 หมายถึง คำถามจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวน และปรับปรุงเล็กน้อยจึงจะสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง
- 4 หมายถึง คำถามมีความสอดคล้องของกับเนื้อเรื่อง

สำหรับเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคุณภาพเครื่องมือใช้เกณฑ์ CVI > 0.80 ขึ้นไป โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา(CVI)} = \frac{\text{จำนวนข้อคำถามที่ผู้เชี่ยวชาญ 2 คนที่เห็นว่าสอดคล้องกัน}}{\text{จำนวนข้อคำถามทั้งหมด}}$$

ผลการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (CVI) ของเครื่องมือชุดนี้เท่ากับ 0.8

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้มีขั้นตอน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ คณะผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 230 ชุดในเดือนตุลาคม พ. ศ. 2558
2. ข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งใน และต่างประเทศ เอกสาร บทความ สิ่งตีพิมพ์ วิทยานิพนธ์ วารสารต่าง ๆ และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งบันทึกแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ประกอบการวิจัย

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม 230 ชุดครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และคัดเลือกเหลือเพียง 200 ชุด โดยได้ดำเนินการกับแบบสอบถามที่รวบรวมดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม คัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น
2. ทำการลงรหัส (Coding) นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์โดยแบ่งเป็นกลุ่มตามตัวแปรที่ทำการศึกษามาลงรหัสที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า แล้วบันทึกข้อมูลลงในเครื่องคอมพิวเตอร์
3. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Sciences for Windows) นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ในลักษณะต่างๆ

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา จะใช้การแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบายเหตุผล โดยค่าสถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ความถี่ (Frequency) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายลักษณะข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ และทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน จะใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ ว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์แบบ Chi-Square Independent t-test และ ANOVA,LSD

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด จากนั้นจึงใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistic Package for the Social Science) ในการวิเคราะห์ และประมวลผล ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive) และการวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยผลการวิจัยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์แบบ Chi-Square Independent t-test และ ANOVA, LSD

ส่วนที่ 1 การนำเสนอข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขต กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ได้ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ สถานะการมีบุตร และแนวทางการเลี้ยงดูบุตร(เฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร) โดย ใช้การวิเคราะห์ผลแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นแบบแจกแจงความถี่และ ร้อยละซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางประชากรศาสตร์

(n = 200)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (n)	ร้อยละ(%)
เพศ		
ชาย	46	23.0
หญิง	154	77.0
รวม	200	100.0
อายุ		
18 – 21 ปี	7	3.5
22 – 25 ปี	18	9.0
26 – 30 ปี	120	60.0
31 – 35 ปี	55	27.5
รวม	200	100.0
สถานภาพ		
โสด	163	81.5
สมรส	36	18.0
หม้าย /หย่าร้าง	1	0.5
รวม	200	100.0
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	4.5
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	122	61.0
สูงกว่าปริญญาตรี	69	34.5
รวม	200	100.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000 บาท	18	9.0
15,001 – 35,000 บาท	103	51.5
35,001 – 60,000 บาท	46	23.0
60,001 – 100,000 บาท	23	11.5
100,001 บาทขึ้นไป	10	5.0
รวม	200	100.0
สถานะการมีบุตร		
มีบุตร	22	11.0
ไม่มีบุตร	178	89.0
รวม	200	100.0

จากตารางที่ 4 เป็นการแสดงถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสถานะการมีบุตร เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างอย่างกว้างๆ และเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างถูกต้อง

ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 200 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 154 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.0 ส่วนเพศชายมีจำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.0

เมื่อวิเคราะห์ตามช่วงอายุพบว่า มีอายุในช่วงระหว่าง 26-30 ปีเป็นสัดส่วนมากที่สุด คือ จำนวน 120 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือ อายุในช่วงระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.0 อายุในช่วงระหว่าง 22-25 ปี มีจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.0 และสัดส่วนน้อยสุดคือ อายุในช่วง 18 – 21 ปี มีจำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.5

สถานภาพพบว่ากลุ่มตัวอย่าง โสด จำนวน 163 ราย คิดเป็นร้อยละ 81.5 สมรสจำนวน 36 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.0 และหม้ายหรือหย่าร้างจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ระดับการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 ระดับสูงกว่าปริญญาตรีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 และระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างพบว่าร้อยละ 51.5 มีรายได้ในช่วง 15,001 - 35,000 บาท รองลงมาได้แก่ผู้มีที่มีรายได้ 35,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.0 ผู้ที่มีรายได้อยู่ในช่วง 60,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.5 และผู้ที่มีรายได้ในช่วงต่ำกว่าหรือเท่ากับ 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.0 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 5.0 มีรายได้มากกว่า 100,001 บาทขึ้นไป

สถานะการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่ยังไม่มียุติกรจำนวน 178 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.0 ส่วนผู้ที่มียุติกรแล้วมีจำนวนเพียง 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.0

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเฉพาะผู้ที่มีบุตรแล้วจำแนกตามแนวทางการเลี้ยงดูบุตร (n = 22)

แนวทางการเลี้ยงดูบุตร	จำนวนการตอบ(ครั้ง)	ร้อยละ(%)
เลี้ยงบุตรด้วยตัวเอง	18	81.8
ให้เพื่อน หรือญาติเลี้ยงดูบุตรให้	5	22.7
ส่งไปยังสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือสถานศึกษา	4	18.2
จ้างพี่เลี้ยงเด็กมาดูแลบุตรที่บ้าน	3	13.6

หมายเหตุ: เลือกตอบได้มากกว่า 1 ครั้ง

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่มีบุตรแล้วจำนวน 22 ราย มีแนวทางในการเลี้ยงดูบุตรของตน โดยส่วนมากเลี้ยงดูบุตรด้วยตัวเองจำนวน 18 คน (จาก 22 คน) คิดเป็นร้อยละ 81.8 รองลงมา คือ ให้เพื่อน หรือญาติเลี้ยงดูบุตรให้ จำนวน 5 คน (จาก 22 คน) คิดเป็นร้อยละ 22.7

ส่วนที่ 2 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยครั้งนี้สอบถามกลุ่มเจเนอเรชันวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลถึงทัศนคติต่อการมีบุตร ซึ่งประกอบด้วยความต้องการมีบุตรในอนาคต จำนวนบุตรที่ต้องการ ช่วงอายุที่คิดว่าควรมีบุตรคนแรก เพศของบุตรคนแรกที่ต้องการ ทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร และเหตุผลสำคัญที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจมีบุตร ต้องการมีบุตร หรือไม่ต้องการมีบุตร โดยใช้การวิเคราะห์ผลแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นแบบแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตร จำแนกตามความต้องการมี หรือไม่มีบุตร

(n = 178)		
ความต้องการ	จำนวน (n)	ร้อยละ(%)
ต้องการมีบุตร	87	48.9
ไม่ต้องการมีบุตร	38	21.3
ไม่แน่ใจ หรือยังไม่ตัดสินใจ	53	29.8
รวม	178	100.0

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตรต้องการจะมีบุตรในอนาคตจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.9 ไม่แน่ใจ หรือยังไม่ตัดสินใจจำนวน 53 ราย คิดเป็นร้อยละ 29.8 และไม่ต้องการมีบุตรจำนวน 38 ราย คิดเป็นร้อยละ 21.3

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง เฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตร และต้องการมีบุตรในอนาคต รวมทั้งผู้ที่ยังไม่แน่ใจ จำแนกตามความต้องการต่างๆเกี่ยวกับบุตร

(n = 140)

ความต้องการ	จำนวน (n)	ร้อยละ(%)
จำนวนบุตรที่ต้องการ		
1 คน	42	30.0
2 คน	83	59.3
3 คน	7	5.0
4 คนขึ้นไป	3	2.1
Missing Value	5	3.6
รวม	140	100.0
ช่วงอายุที่ควรจะมีบุตรคนแรก		
26 - 30 ปี	48	34.3
31 - 35 ปี	78	55.7
36 - 40 ปี	9	6.4
Missing Value	5	3.6
รวม	140	100.0
เพศของบุตรคนแรก		
เพศชาย	40	28.6
เพศหญิง	18	12.8
เพศใดก็ได้	77	55.0
Missing Value	5	3.6
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้ที่ยังไม่มีบุตร และต้องการมีบุตรในอนาคต รวมถึงผู้ที่ยังไม่แน่ใจ ส่วนใหญ่ต้องการมีบุตรจำนวน 2 คน มีจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมาคือ บุตรจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และบุตรจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0

เมื่อวิเคราะห์ถึงช่วงอายุที่คิดว่าควรจะมีบุตรคนแรก กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 55.7 เห็นว่าช่วงอายุ 31 - 35 ปี มีความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาคือ ช่วง 26 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.3 ในขณะที่ช่วงอายุ 20 - 25 ปี และช่วง 41 ปีขึ้นไปไม่มีกลุ่มตัวอย่างคนใดคิดว่าเหมาะสมเลย

เพศของบุตรคนแรกที่ต้องการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าเป็นเพศใดก็ได้ไม่เจาะจงถึงร้อยละ 55.0 โดยให้เหตุผลว่าไม่ว่าจะเพศใดก็ถือว่าเป็นลูก รองลงมาคือ บุตรเพศชายคิดเป็นร้อยละ 28.6 เหตุผลคือเพศชายมีความเป็นผู้นำ สามารถดูแลน้องๆ ได้ และการเลี้ยงดูบุตรเพศชายง่ายกว่า ได้รับอันตรายจากสังคมน้อยกว่าเพศหญิง ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12.8 เลือกบุตรเพศหญิงโดยให้เหตุผลว่ามีความน่ารัก และอ่อนโยนกว่า

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรด้านต่างๆ

คุณค่าของบุตรด้านต่างๆ	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด	Mean	SD.	ระดับความคิดเห็น
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	5	6	14	68	107	4.33	0.919	เห็นด้วยมากที่สุด
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	9	21	59	72	39	3.56	1.060	เห็นด้วยมาก
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	12	22	68	60	38	3.45	1.102	เห็นด้วยมาก
บุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สิน	14	22	77	61	26	3.32	1.059	เห็นด้วยปานกลาง
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา	19	27	66	59	29	3.26	1.153	เห็นด้วยปานกลาง
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	36	53	77	26	8	2.59	1.053	เห็นด้วยน้อย

จากตารางที่ 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร โดยเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่ โดยมีระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น ระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.45

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อเหตุผลสำคัญที่ตัดสินใจมีบุตร หรือต้องการมีบุตร

เหตุผลสำคัญ	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด	Mean	SD.	ระดับความคิดเห็น
เพื่อให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	1	1	25	51	35	4.04	0.806	เห็นด้วยมาก
อยากเลี้ยงดูบุตร ปกป้อง ดูแล ได้แสดงออกถึงความเป็นพ่อแม่	0	8	31	40	34	3.88	0.923	เห็นด้วยมาก
เพื่อเป็นเพื่อน ไม่เหงา	2	7	33	48	23	3.73	0.916	เห็นด้วยมาก
เพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว	4	11	39	36	23	3.56	1.035	เห็นด้วยมาก
เพื่อจะได้มีผู้ดูแลยามเจ็บป่วยหรือชรา	3	9	43	38	20	3.56	0.963	เห็นด้วยมาก
เพื่อสืบสกุลและทรัพย์สิน	9	15	40	33	16	3.28	1.114	เห็นด้วยปานกลาง
เพื่อจะได้มีผู้เลี้ยงดูให้การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ	13	31	49	12	8	2.74	1.033	เห็นด้วยปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีบุตร และกลุ่มที่ต้องการมีบุตรในอนาคตส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยในระดับมากกับเหตุผลว่า การมีบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมาคือ อยากเลี้ยงดู ปกป้อง ได้แสดงออกถึงความเป็นพ่อแม่ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และมีบุตรเพื่อเป็นเพื่อน ทำให้ไม่เหงา ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.73

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อเหตุผลสำคัญที่ไม่ต้องการมีบุตร

เหตุผลสำคัญ	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยมากที่สุด	Mean	SD.	ระดับความคิดเห็น
เป็นภาระ ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อเลี้ยงดูบุตร	3	2	6	13	15	3.90	1.209	เห็นด้วยมาก
สังคมปัจจุบันมีปัญหามาก กลัวบุตรเป็นอันตราย ประพฤติผิด	1	6	7	14	11	3.72	1.123	เห็นด้วยมาก
อยากมีอิสระ ดำรงชีวิตตามที่ต้องการ โดยไม่มีห่วง	1	2	2	18	16	4.18	0.942	เห็นด้วยมาก
กลัวจะไม่สามารถหาเลี้ยงดูแลบุตรได้	3	6	16	7	7	3.23	1.158	เห็นด้วยปานกลาง
เกรงว่าจะไม่มีความสามารถในการสั่งสอนบุตรให้เป็นคนดีได้	8	8	8	12	3	2.85	1.288	เห็นด้วยปานกลาง
มีปัญหา/ความกลัว/ความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพ	13	5	10	8	3	2.56	1.353	เห็นด้วยน้อย
เป็นกลุ่มรักเพศเดียวกัน ทำให้มีบุตรไม่ได้	28	0	2	3	6	1.95	1.589	เห็นด้วยน้อย

จากตารางที่ 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการมีบุตร มีความคิดเห็นต่อสาเหตุสำคัญที่ไม่ต้องการมีบุตร โดยเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ตนอยากมีอิสระ ดำรงชีวิตตามที่ต้องการ ไม่มีห่วง คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.18 รองลงมาคือ บุตรเป็นภาระ ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อเลี้ยงดู เป็นคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และเห็นว่าสังคมปัจจุบันมีปัญหา กลัวบุตรเป็นอันตราย เป็นคะแนนเฉลี่ย 3.72

ส่วนที่ 3 การนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมต่อความต้องการหรือไม่ต้องการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

ปัจจัยทางสังคม	ไม่มีอิทธิพล	มีอิทธิพลน้อย	มีอิทธิพลปานกลาง	มีอิทธิพลมาก	มีอิทธิพลมากที่สุด	Mean	SD.	ระดับความมีอิทธิพล
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	14	11	49	45	28	3.42	1.164	มีอิทธิพลมาก
สภาพสังคมในปัจจุบัน	18	12	53	38	26	3.29	1.211	มีอิทธิพลปานกลาง
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	37	20	49	30	11	2.71	1.255	มีอิทธิพลปานกลาง
นโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร	37	37	41	22	10	2.53	1.212	มีอิทธิพลน้อย

จากตารางที่ 11 แสดงทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันมีอิทธิพลในระดับมากที่สุดคือ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รองลงมาคือ มีอิทธิพลระดับปานกลาง ได้แก่ สภาพสังคมปัจจุบันมีคะแนนเฉลี่ย 3.29 และกลุ่มอ้างอิงมีคะแนนเฉลี่ย 2.71 ส่วนอิทธิพลจากนโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตรมีอิทธิพลน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 2.53

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้) มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแบ่งเป็นสมมติฐานย่อย 5 ข้อดังนี้

- 1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
- 1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
- 1.3 สถานภาพมีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

1.4 วุฒิการศึกษามีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

1.5 ระบายได้มีความสัมพันธ์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

ซึ่งนำมาตั้งสมมติฐานได้ ดังต่อไปนี้

H0 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือ ไม่มีบุตร

H1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือ ไม่มีบุตร

การทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ตารางที่ 12 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์	Pearson Chi-Square		Asymp. Sig. (2-sided)
	Value	df	
เพศ	1.037 ^a	2	0.595
อายุ	5.018 ^a	6	0.541
สถานภาพ	2.018 ^a	2	0.365
วุฒិการศึกษา	2.494 ^a	4	0.646
รายได้ต่อเดือน	14.620 ^a	8	0.067
N of Valid Cases	178		

จากตารางที่ 12 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับความต้องการมี หรือ ไม่มีบุตร พบว่าปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน มีระดับนัยสำคัญที่ 0.595, 0.541, 0.365, 0.646 และ 0.067 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงยอมรับ H0 คือ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยในเขตกรุงเทพมหานครและ

ปริมาณที่ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการมี หรือไม่มีบุตรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน(ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแบ่งสมมติฐานออกเป็น 6 สมมติฐานย่อย ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของ บุตรแตกต่างกัน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของ บุตรแตกต่างกัน

2.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และ ความสำคัญของบุตรแตกต่างกัน

2.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และ ความสำคัญของบุตรแตกต่างกัน

2.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญ ของบุตรแตกต่างกัน

2.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะการมีบุตรต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และ ความสำคัญของบุตรแตกต่างกัน

ซึ่งนำมาตั้งสมมติฐานได้ ดังต่อไปนี้

H0 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตร ไม่แตกต่างกัน

H1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตร แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปผลได้ดังนี้

H0 ผู้ที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร ไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบเพศของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตร	เพศ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	ชาย	46	3.41	1.203	-0.259	0.796
	หญิง	154	3.46	1.073		
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	ชาย	46	3.48	1.188	1.193	0.234
	หญิง	154	3.27	1.016		
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	ชาย	46	3.70	1.072	1.026	0.306
	หญิง	154	3.51	1.056		
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อ แม่ยามชรา	ชาย	46	2.93	1.200	-2.201	0.029*
	หญิง	154	3.36	1.124		
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	ชาย	46	2.65	1.197	0.492	0.623
	หญิง	154	2.56	1.009		
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	ชาย	46	4.48	0.888	1.248	0.213
	หญิง	154	4.29	0.927		

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 13 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.029 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H1

ในส่วน of ทัศนคติต่อคุณค่าของบุตรในเรื่องอื่นๆ ได้แก่ บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์ บุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สิน บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว และบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่ พบว่ามีระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร ไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ	18-21 ปี	22-25 ปี	26-30 ปี	31-35 ปี	F	p
	Mean	Mean	Mean	Mean		
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	3.57	3.94	3.46	3.25	1.839	0.141
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	3.57	3.17	3.35	3.25	0.355	0.768
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	3.57	3.94	3.62	3.29	2.121	0.99
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา	3.43	3.17	3.33	3.13	0.456	0.714
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	2.71	2.5	2.7	2.35	1.512	0.213
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	4.71	4.78	4.3	4.2	2.283	0.08

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างอายุกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล พบว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ	โสด	สมรส	หย่าร้าง	F	p	คู่ที่แตกต่าง กัน
	Mean	Mean	Mean			
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	3.39	3.69	4	1.235	0.293	-
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	3.21	3.75	4	4.101	0.018*	2 > 1
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	3.53	3.67	4	0.34	0.712	-
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา	3.2	3.5	4	1.191	0.306	-
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	2.56	2.67	3	0.215	0.806	-
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	4.3	4.47	4	0.576	0.563	-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรพบว่า ผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.018 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับ H1 โดยเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่ากลุ่มผู้สมรสมีทัศนคติในเรื่องนี้ดีกว่ากลุ่มคนโสด

ส่วนการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์ บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว และบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สถานภาพต่างกันมีทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงยอมรับสมมติฐานหลัก (H0)

H0 ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษากับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติในเรื่องต่างๆ	ต่ำกว่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า	F	p
	ปริญญาตรี	หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี		
	Mean	Mean	Mean		
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	3.56	3.43	3.48	0.92	0.913
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	3.33	3.36	3.23	0.325	0.723
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	3.67	3.55	3.55	0.052	0.949
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา	3	3.3	3.23	0.304	0.738
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	2.33	2.62	2.58	0.282	0.755
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	4.67	4.34	4.28	0.726	0.485

จากตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษากับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรพบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ	ต่ำกว่า	15,001	35,001	60,001	100,001	F	p
	15,000	- 35,000	- 60,000	- 100,000	ขึ้นไป		
	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean		
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	3.72	3.48	3.46	3.43	2.70	1.463	0.215
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	3.50	3.34	3.04	3.61	3.30	1.36	0.249
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	3.67	3.59	3.59	3.39	3.20	0.505	0.732
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา	3.22	3.29	3.20	3.22	2.40	1.787	0.133
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	2.67	2.68	2.43	2.65	2.00	1.271	0.283
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	4.61	4.35	4.20	4.35	4.20	0.726	0.575

จากตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร พบว่าผู้ที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีสถานะการมีบุตรแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีสถานะการมีบุตรแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 แสดงการเปรียบเทียบสถานะการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องต่างๆ

ทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตร	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์	มีบุตรแล้ว	22	3.95	0.99	2.302	0.022*
	ยังไม่มีบุตร	178	3.39	1.10		
บุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน	มีบุตรแล้ว	22	4.00	0.82	3.295	0.001**
	ยังไม่มีบุตร	178	3.23	1.06		
บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น	มีบุตรแล้ว	22	3.86	1.08	1.452	0.148
	ยังไม่มีบุตร	178	3.52	1.05		
บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อ แม่ ยามชรา	มีบุตรแล้ว	22	3.55	0.92	1.233	0.219
	ยังไม่มีบุตร	178	3.22	1.18		
บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว	มีบุตรแล้ว	22	3.00	0.82	2.433	0.021*
	ยังไม่มีบุตร	178	2.53	1.07		
บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่	มีบุตรแล้ว	22	4.41	1.05	0.427	0.670
	ยังไม่มีบุตร	178	4.32	0.90		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 18 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานะการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรพบว่าสถานะการมีบุตรที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว และบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.021, และ 0.022 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H1 โดยกลุ่มที่มีบุตรแล้วมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่มีบุตร

ส่วนการทดสอบความแตกต่างระหว่างทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรในเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อ แม่ยามชรา และบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สถานะการมีบุตรต่างกัน มีทัศนคติต่อเรื่องดังกล่าวไม่แตกต่างกันที่ระดับ 0.148, 0.219 และ 0.670 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน(ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยแบ่งสมมติฐานออกเป็น 6 สมมติฐานย่อย ดังนี้

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

3.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

3.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

3.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานะการมีบุตรต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ซึ่งนำมาตั้งสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

H0 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของ ปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน (ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของ ปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐานสามารถสรุปผลได้ดังนี้

H0 กลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 กลุ่มตัวอย่างที่เพศต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างเพศชาย และเพศหญิงว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่

ปัจจัยทางสังคม	เพศ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	ชาย	34	2.71	1.382	0.044	0.965
	หญิง	113	2.72	1.221		
สภาพสังคมในปัจจุบัน	ชาย	34	3.44	1.397	0.853	0.395
	หญิง	113	3.24	1.152		
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	ชาย	34	3.62	1.303	1.120	0.265
	หญิง	113	3.36	1.119		
นโยบายหรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับ การมีบุตร	ชาย	34	2.53	1.308	0.007	0.995
	หญิง	113	2.53	1.188		

จากตารางที่ 19 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างเพศของกลุ่มตัวอย่างกับทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร พบว่าผู้ที่มีเพศแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่างๆไม่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.965, 0.395, 0.265 และ 0.995 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 20 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	18-21 ปี	22-25 ปี	26-30 ปี	31-35 ปี	F	P	คู่ที่ แตกต่างกัน
	Mean	Mean	Mean	Mean			
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	4.17	2.85	2.64	2.63	3.027	0.032*	1>2, 1>3, 1>4, 2>4
สภาพสังคมในปัจจุบัน	3.67	3.54	3.27	3.19	0.483	0.694	-
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.5	1.08	3.58	3.21	1.378	0.252	-
นโยบาย หรือสวัสดิการ ของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร	3.17	2.69	2.62	2.21	1.831	0.144	-

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างช่วงอายุกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรพบว่า ผู้ที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.032 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับ H1 โดยเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มที่อายุ 18-21 ปี เห็นว่ากลุ่มอ้างอิงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มอายุ 22-25 ปี, 26-30 ปี และ 31-35 ปี และกลุ่มที่อายุ 22-25 ปี เห็นว่ากลุ่มอ้างอิงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มอายุ 31-35 ปี อย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนปัจจัยด้านสภาพสังคม เศรษฐกิจ และนโยบายของรัฐ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลต่อปัจจัยดังกล่าวไม่แตกต่างกัน โดยมีระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	โสด	สมรส	หย่าร้าง	F	p
	Mean	Mean	Mean		
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	2.70	2.73	4.00	0.534	0.587
สภาพสังคมในปัจจุบัน	3.32	3.13	4.00	0.452	0.637
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.45	3.3	4.00	0.315	0.731
นโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร	2.53	2.5	3.00	0.084	0.919

จากตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสถานภาพกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร พบว่าผู้ที่มีสถานภาพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมไม่แตกต่างกัน โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.587, 0.637, 0.731 และ 0.919 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 22 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษา กับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	ต่ำกว่า	ปริญญาตรี	สูงกว่า	F	p
	ปริญญาตรี	หรือเทียบเท่า	ปริญญาตรี		
	Mean	Mean	Mean		
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อนหรือญาติ	3	2.66	2.78	0.345	0.709
สภาพสังคมในปัจจุบัน	3.14	3.18	3.5	1.193	0.306
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.43	3.34	3.56	0.548	0.579
นโยบาย หรือสวัสดิการ ของรัฐ เกี่ยวกับการมีบุตร	3	2.6	2.34	1.295	0.277

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับวุฒิการศึกษา กับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรพบว่าผู้ที่มีระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมไม่แตกต่างกัน โดยมีระดับนัยสำคัญที่ 0.709, 0.306, 0.579 และ 0.277 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 แสดงการทดสอบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	ต่ำกว่า	15,001	35,001	60,001	100,001	F	p	คู่ที่แตกต่าง
	15,000	-	-	-	ขึ้นไป			
	Mean	Mean	Mean	Mean	Mean			
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	2.47	2.81	2.79	2.35	3.00	0.759	0.554	
สภาพสังคมในปัจจุบัน	3.13	3.36	3.27	3.20	3.00	0.207	0.934	
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	3.53	3.48	3.48	3.15	2.75	0.705	0.59	
นโยบายหรือสวัสดิการ ของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร	3.13	2.67	2.30	2.00	2.25	2.571	0.040*	1>3,1>4, 2>4

หมายเหตุ: *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับรายได้เฉลี่ยกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร พบว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยจากนโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐ ที่เกี่ยวกับการมีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.040 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H1 โดยเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่ากลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท เห็นว่านโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 35,001-60,000 บาท และ 60,001-100,000 บาท และกลุ่มที่มีรายได้ 15,001-35,000 บาท เห็นว่าปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ 60,001-100,000 บาท อย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง สภาพสังคม และเศรษฐกิจ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยดังกล่าวไม่แตกต่างกัน โดยมีระดับนัยสำคัญมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H0

H0 ผู้ที่มีสถานะการมีบุตรแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

H1 ผู้ที่มีสถานะการมีบุตรแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน

ตารางที่ 24 แสดงการเปรียบเทียบทัศนคติระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรแล้วกับกลุ่มที่ยังไม่มีบุตรว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ	มีบุตรแล้ว	22	2.82	1.259	0.420	0.675
	ยังไม่มีบุตร	125	2.70	1.259		
สภาพสังคมในปัจจุบัน	มีบุตรแล้ว	22	3.18	1.332	-0.435	0.664
	ยังไม่มีบุตร	125	3.30	1.193		
สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน	มีบุตรแล้ว	22	3.45	1.262	0.143	0.887
	ยังไม่มีบุตร	125	3.42	1.151		
นโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร	มีบุตรแล้ว	22	2.77	1.307	1.016	0.311
	ยังไม่มีบุตร	125	2.49	1.196		

จากตารางที่ 24 แสดงการทดสอบความแตกต่างของทัศนคติระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรแล้วกับกลุ่มตัวอย่างที่ยังไม่มีบุตรว่าได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคมแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.675, 0.664, 0.887 และ 0.311 ตามลำดับ ซึ่งมากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน (H0)

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้) ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือไม่มีบุตร ดังนี้

1. เพศกับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
2. อายุกับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
3. สถานภาพกับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
4. วุฒิการศึกษากับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร
5. ระดับรายได้กับความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตรไม่แตกต่างกัน ดังนี้

1. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
2. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
3. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
4. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
5. เพศกับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่
6. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
7. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
8. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
9. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา
10. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
11. อายุกับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่
12. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
13. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
14. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
15. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา
16. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
17. สถานภาพกับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่
18. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
19. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
20. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น

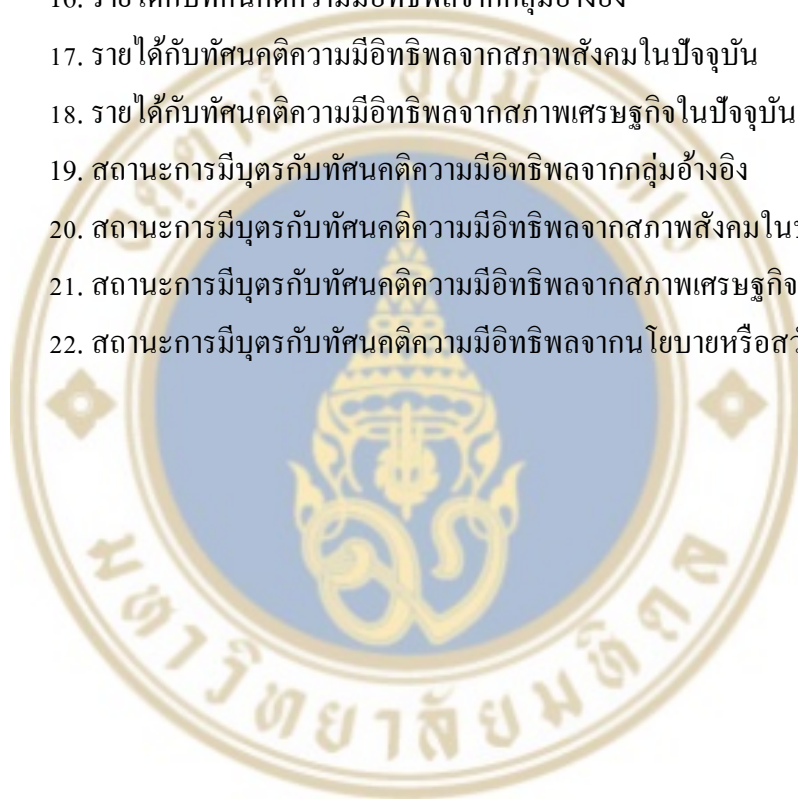
21. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา
22. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
23. วุฒิการศึกษากับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่
24. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
25. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
26. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
27. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา
28. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
29. รายได้กับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่
30. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์
31. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุลและทรัพย์สิน
32. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น
33. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา
34. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว
35. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติเรื่องบุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

1. อายุกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง
 2. รายได้กับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ
- ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน ดังนี้

1. เพศกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง
2. เพศกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
3. เพศกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
4. เพศกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ
5. อายุกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
6. อายุกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
7. อายุกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ
8. สถานภาพกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง

9. สถานภาพกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
10. สถานภาพกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
11. สถานภาพกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ
12. วุฒิการศึกษากับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง
13. วุฒิการศึกษากับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
14. วุฒิการศึกษากับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
15. วุฒิการศึกษากับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ
16. รายได้กับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง
17. รายได้กับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
18. รายได้กับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
19. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากกลุ่มอ้างอิง
20. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพสังคมในปัจจุบัน
21. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน
22. สถานะการมีบุตรกับทัศนคติความมีอิทธิพลจากนโยบายหรือสวัสดิการของรัฐ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการทำแบบสอบถาม นำมาประมวลผล และสรุปผลการวิจัยเป็น 4 ส่วน จากนั้นทำการอภิปรายผลการวิจัย รวมถึงให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน หรือเพื่อการพัฒนา ทั้งในแง่ของการทำธุรกิจ และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมไทยได้ในอนาคต โดยแบ่งเนื้อหาได้ ดังนี้

1. สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อระดับความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

2. อภิปรายผลการวิจัย

3. ข้อเสนอแนะ

1.สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ถามความต้องการมี หรือไม่มีบุตร ทัศนคติต่อคุณค่าและความสำคัญของบุตร และทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมที่มีต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ คนกลุ่มเจนเอเรชั่นวายที่เกิดในปี พ.ศ. 2523 – 2540 อายุระหว่าง 18 ปีถึง 35 ปี ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล จำนวน 200 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่คำนึงถึงโอกาสความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) และการสำรวจใช้วิธีการส่งแบบสอบถามออนไลน์ โดยให้ผู้ตอบเป็นผู้กรอกแบบสอบถามเอง ซึ่งผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 200 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 77.0 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 23.0 มีอายุในช่วงระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.0 โดยเป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 60.0 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 81.5 และร้อยละ 51.5 มีรายได้อยู่ในช่วง 15,001 - 35,000 บาท ส่วนของสถานะการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ร้อยละ 89.0 ยังไม่มีบุตร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มตัวอย่างพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 48.9 ยังต้องการมีบุตรในอนาคต ส่วนผู้ที่ไม่ต้องการมีบุตร และผู้ที่ยังไม่แน่ใจ มีสัดส่วนใกล้เคียงกันคือร้อยละ 21.3 และ 29.8 ตามลำดับ โดยผู้ที่ยังไม่มีบุตรแต่ต้องการมีบุตรมองว่า จำนวนบุตรที่ตนต้องการจะมีคือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ส่วนช่วงอายุที่คิดว่าเหมาะสมกับการมีบุตรคนแรกคือ ช่วง 31–35 ปี จำนวนร้อยละ 55.7 และเมื่อถามถึงเพศของบุตรคนแรกที่ต้องการ ร้อยละ 55.0 คิดเห็นว่าบุตรเป็นเพศใดก็ได้ โดยให้เหตุผลว่ายังไม่เป็นลูกเรา

เมื่อศึกษาถึงทัศนคติระดับความคิดเห็นต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยว่าบุตรมีคุณค่าทางจิตใจแก่พ่อแม่ในระดับมากที่สุด ที่ระดับคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมาเห็นด้วยในระดับมากคือ บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น และบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 และ 3.45 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลสำคัญในการมี หรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เหตุผลสำคัญในการมีบุตรคือ เพื่อต้องการให้ครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์เป็นอันดับแรก รองมาคือ ต้องการแสดงออกถึงความเป็นพ่อเป็นแม่ ส่วนเหตุผลสำคัญในการไม่มีบุตรพบว่า เหตุผลหลักคือ ตนเองอยากมีอิสระ ดำรงชีวิตโดยไม่มีห่วง รองลงมาคือ เห็นว่าบุตรเป็นภาระ ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อเลี้ยงดู และเห็นว่าสังคมปัจจุบันมีปัญหา กลัวบุตรเป็นอันตราย

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน มีอิทธิพลต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรของกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด รองลงมาได้แก่ สภาพสังคม และกลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อนญาติ ในขณะที่ปัจจัยด้านนโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐที่เกี่ยวกับการมีบุตรมีอิทธิพลน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (ประกอบด้วยเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้) มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือไม่มีบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา และรายได้ ต่อเดือนของกลุ่มเจนเนอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการมี หรือไม่มีบุตร

สมมติฐานที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน(ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ อายุ การศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรไม่แตกต่างกัน

มีเพียงสมมติฐานย่อยบางข้อที่ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อคุณค่าของบุตรแตกต่างกัน ได้แก่ เพศหญิงมีค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชราสูงกว่ากลุ่มเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาสถานภาพการสมรสพบว่า กลุ่มผู้สมรสมีทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สินดีกว่ากลุ่มคนโสด โดยกลุ่มผู้ที่มีบุตรแล้วมีค่าคะแนนเฉลี่ยของทัศนคติต่อคุณค่า และความสำคัญของบุตรในเรื่องบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุข บุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สิน และบุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัวสูงกว่ากลุ่มที่ยังไม่มีบุตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์แตกต่างกัน(ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา รายได้ และสถานะการมีบุตร) มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ สถานภาพ วุฒิการศึกษา สถานะการมีบุตรที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรไม่แตกต่างกัน

มีเพียงสมมติฐานย่อยบางข้อที่ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตรแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่ม ตัวอย่างที่อายุต่างกัน มีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดย

กลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยที่อายุน้อยกว่า เห็นว่ากลุ่มอ้างอิงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากกว่ากลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยที่อายุมากกว่า และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกันมีทัศนคติต่อความมีอิทธิพลจากนโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตรแตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่าเห็นว่านโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตรเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.อภิปรายผลการวิจัย

จากผลงานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล” เป็นการสำรวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคนรุ่นใหม่ จำนวน 200 คน ซึ่งจะทำให้เห็นแนวโน้มทัศนคติต่อการมีบุตรของคนเจนเนอร์ชั้นนี้ซึ่งถือเป็นวัยเจริญพันธุ์ที่จะสร้างกำลังแรงงานใหม่ให้เข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป หากกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการมีบุตร ก็จะส่งผลให้ตัดสินใจมีบุตรในอนาคต และในทางตรงข้ามหากกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติไม่ดี ก็อาจคาดเดาได้ว่าในอนาคตคนกลุ่มนี้จะตัดสินใจไม่มีบุตร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจำนวนกำลังแรงงานของประเทศได้

โดยจากการศึกษาพบว่า คนรุ่นใหม่ยังมีทัศนคติที่ดีต่อการมีบุตร กล่าวคือ ยังตั้งใจว่าจะมีบุตรในอนาคต โดยจำนวนบุตรที่ต้องการ คือ 2 คน ซึ่งสอดคล้องกับอัตราเจริญพันธุ์ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2553) ระบุไว้ว่าเป็นระดับที่สามารถทดแทนการตายของพ่อและแม่ได้ (Replacement Rate) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูเบศร์ สมุทรจักร และนิพนธ์ คาราวุฒิมาประกรณ์ (2557) จากการศึกษารูปแบบการดำเนินชีวิต และการวางแผนการดำเนินชีวิตของประชากรเจนเนอร์ชั้นวัยกับการตัดสินใจมีบุตรที่พบว่า กลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยยังให้ความสำคัญกับการมีบุตร โดยร้อยละ 83.0 ต้องการมีบุตร และเห็นว่าจำนวนบุตรที่เหมาะสมโดยเฉลี่ย คือ 2 คน

ส่วนช่วงอายุที่ตั้งใจว่าจะมีบุตรคนแรกคือ 31 – 35 ปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมลพรรณ อิศรภักดี (2557) ที่ศึกษาถึงทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงาน และการมีบุตร ซึ่งพบว่าช่วงอายุที่กลุ่มตัวอย่างตั้งใจว่าจะมีบุตรคนแรกคือ ช่วงอายุ 30-34 ปี ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 57.6 ของการวิจัยของ พิมลพรรณ จะอยู่ในวัยกำลังศึกษา คืออายุ 19-21 ปี ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างจากงานวิจัยในครั้งนี้ ที่กลุ่มผู้ตอบส่วนใหญ่ร้อยละ 60 เป็นคนวัยทำงาน อายุ 26 -30 ปี ผลที่ได้สอดคล้องกัน จึงสะท้อนให้เห็นความชัดเจนของทัศนคติต่อจำนวนบุตรที่ต้องการของกลุ่มเจนเนอร์ชั้นวัยได้ดียิ่งขึ้น

ในส่วนของทัศนคติต่อความสำคัญ และคุณค่าของบุตรพบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าบุตรมีคุณค่าทางจิตใจมากกว่าคุณค่าทางสังคม และเศรษฐกิจ โดยระดับคะแนนเฉลี่ยของบุตรมีคุณค่าทางจิตใจของพ่อแม่ บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น และบุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสมบูรณ์ อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด และมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมลพรรณ อิศรภักดี (2557) จากการศึกษาทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานและการมีบุตร และ บงกช และคณะ(2547) จากการศึกษาวิจัยถึงแนวโน้มการแต่งงานของคนรุ่นใหม่ พบว่า คนส่วนใหญ่ต้องการมีบุตรเพื่อให้ครอบครัวสมบูรณ์ นอกจากนี้การศึกษายังพบว่า เพศหญิงเห็นคุณค่า และความสำคัญของบุตรในเรื่องบุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อ แม่ยามชรา มากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่เพศหญิงเป็นเพศที่อ่อนแอกว่า จึงต้องการบุตรเพื่อมาดูแลตนเองยามชรา

เมื่อวิเคราะห์ถึงเหตุผลสำคัญที่ต้องการมี หรือไม่มีบุตร พบว่า เหตุผลที่ต้องการมีบุตรคือ เพื่อให้ครอบครัวมีความสมบูรณ์ รองลงมาคือ อยากเลี้ยงดู ปกป้อง ได้แสดงออกถึงความเป็นพ่อเป็นแม่ และมีบุตรเพื่อเป็นเพื่อน ไม่ทำให้เหงา ซึ่งถือว่าเป็นเหตุผลทางด้านจิตวิทยา ในขณะที่เหตุผลของการไม่มีบุตร คือ ตนอยากมีอิสระ ดำรงชีวิตตามที่ต้องการ ไม่มีห่วง รองลงมาคือ บุตรเป็นภาระ ต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อเลี้ยงดู และเห็นว่าสังคมปัจจุบันมีปัญหา กลัวบุตรเป็นอันตราย จะเห็นได้ ว่าเป็นเหตุผลที่มีปัจจัยด้านสังคม และเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาสังคมที่เกี่ยวข้องกับภาวะเจริญพันธุ์ ซึ่งนพวรรณ จงวัฒนา และจุฬามนต์ไพบูลย์ (2529:3-5) ได้อ้างถึงงานของ Fawcett ที่เสนอเกี่ยวกับผลดีผลเสียเกี่ยวกับการมีบุตรว่า บุคคลจะตัดสินใจมี หรือไม่มีบุตรจากการคำนึงถึงคุณค่าของบุตร และค่าใช้จ่าย หรือสิ่งที่ต้องเสียไปเนื่องจากการมีบุตร ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม และจิตใจภายใต้ความกดดันทางเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งในที่นี้คือการที่ต้องทำงานหนักขึ้น เพื่อเลี้ยงดูบุตร และความกลัวบุตรของตนเป็นอันตราย เนื่องจากสภาพสังคมที่น่ากลัวในปัจจุบัน

ในส่วนของทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยด้านสังคมต่อความต้องการมี หรือไม่มีบุตร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าสภาพเศรษฐกิจ มีอิทธิพลในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตรในปัจจุบันค่อนข้างสูง ทั้งค่าอาหาร และสิ่งของจำเป็น รวมถึงค่าการศึกษาของบุตร รองลงมาคือ สภาพสังคม เพราะจะส่งผลต่อบุตรของตนโดยตรง

เมื่อวิเคราะห์ต่อถึงปัจจัยจากกลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน และญาติ พบประเด็นที่น่าสนใจคือ กลุ่มตัวอย่างที่อายุน้อย จะมีแนวโน้มเห็นว่ากลุ่มอ้างอิงมีผลต่อการตัดสินใจมี หรือไม่มีบุตรมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากกว่า อาจเนื่องมาจากกลุ่มคนที่มีอายุน้อย ยังเชื่อฟัง และยอมรับฟังความเห็นจากคนรอบข้าง ในขณะที่คนที่อายุมากกว่ามีวุฒิภาวะ และเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากกว่า

ในส่วนของคุณมามีอิทธิพลของนโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำให้คะแนนความมามีอิทธิพลของปัจจัยนี้มากกว่าผู้ที่มีรายได้สูง อันเนื่องมาจากคนที่มีรายได้สูงสามารถพึ่งพาตนเองได้ จึงทำให้นโยบาย และสวัสดิการของรัฐมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมี หรือไม่มีบุตรของคนกลุ่มนี้น้อย ในขณะที่กลุ่มคนที่รายได้ต่ำ อาจเห็นว่าปัจจัยดังกล่าวอาจจะมาช่วยเหลือ และเพิ่มความน่าจะเป็นที่ต้องการมีบุตรได้

3. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีทัศนคติที่ดีต่อการมีบุตร ส่วนใหญ่ยังต้องการมีบุตร และจำนวนบุตรที่ต้องการยังเท่ากับระดับอัตราทดแทน ดังนั้นข้อกังวลของผลกระทบระดับมหภาคที่เกรงว่าในอนาคตจำนวนประชากรวัยแรงงานจะลดลง ทำให้การเติบโตของ GDP ลดลง หรือความกังวลในระดับจุลภาค เช่น ผลกระทบให้ตลาดสินค้าและบริการสำหรับเด็กมีขนาดเล็กลง จึงยังไม่น่ากังวลมากนัก

ในส่วนผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อความมามีอิทธิพลของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และสังคมในระดับมาก ดังนั้นการพัฒนา หรือแก้ไข ทำให้ปัจจัยต่างๆเหล่านี้ให้มีสภาพที่เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง เช่น การลดค่าครองชีพลง การทำให้สังคมมีความน่าอยู่ และปลอดภัย น่าจะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการมีบุตร ซึ่งจะส่งผลถึงพฤติกรรมการมีบุตรได้ในอนาคต นอกจากนี้หากมีการสนับสนุนนโยบายของรัฐด้านการให้สวัสดิการ การสนับสนุนด้านเวลาในการเลี้ยงดูบุตรให้มากขึ้น ก็จะทำให้กลุ่มเจนเอเรชั่นวายที่ยังมีรายได้ต่ำมีแนวโน้มที่จะมีบุตรมากขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศว่าต้องการให้อัตราการเกิดเติบโตไปในทิศทางใด

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะคนกลุ่มเจนเอเรชั่นวายที่อาศัยในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลเท่านั้น ดังนั้นการศึกษาครั้งต่อไปควรจะขยายไปศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ที่แตกต่างออกไป เนื่องจากลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน อาจส่งผลให้มีทัศนคติต่อการมีบุตรที่แตกต่างกัน

2. การศึกษารุ่นนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ในการศึกษารุ่นต่อไปควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในด้านต่างๆ เพื่อจะได้ทราบถึงทัศนคติต่อการมีบุตรในเชิง

ลึก หรือได้รับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆที่อาจมีอิทธิพลต่อความคิด และทัศนคติต่อการมีหรือไม่มีบุตร

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. กระทรวงมหาดไทย. (2558). จำนวนประชากรเกิดและตายทั่วประเทศไทย ปี พ.ศ.2548-2557
- ฉลองศรี พิมพ์สมพงษ์.(2548). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เชิดศักดิ์ โหมวาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2522.
- ชาย โพธิ์ลีตา. (2552). เกิดอะไรขึ้นกับครอบครัว? ในชาย โพธิ์ลีตา และสุชาดา ทวีสินทร์ (บรรณาธิการ), ประชากรและสังคม 2552: ครอบครัวไทยในสถานการณ์เปลี่ยนแปลง ผ่านทาง สังคมและประชากร. นครปฐม:สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เทียนฉาย กิระนันท์. (2526). เศรษฐศาสตร์ประชากร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2539). คุณลักษณะของทัศนคติ. สืบค้นจาก <http://library1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2552/19696.pdf>
- นพวรรณ จงวัฒนา และจุฑามานัสไพบุลย์. (2529). ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเด็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. แปลโดยศิริวรรณ ศิริบุญ. กรุงเทพฯ:สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพวรรณ เชื้อโชติ.(2549). ความคาดหวังของสตรีไทยเกี่ยวกับการพึ่งพานุตร กรณีศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างสตรีในเขตอำเภอเมืองอุบลราชธานี และสตรีในเขตอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิพนธ์ เทพวัลย์. 2523. ประชากรศาสตร์. บริษัทโรงพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด. กทม. 2523.
- บงกช เกษมโกสินทร์ ปาริฉัตร ศรีฟ้า อาทิตยา ดวงคำ อุมารวรรณ รุยาพร และยูโกะ ทาเคอูนิ. (2547). แนวโน้มการแต่งงานของคนรุ่นใหม่. รายงานเชิงวิจัยประกอบการศึกษาวิชาการศึกษา เพื่อพัฒนาสังคม, คณะครุศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชัย พงศ์รุ่งทรัพย์. (2552). ผสมผสานการบริหารในทุกเจนเนอเรชั่น. ประชาชาติธุรกิจคอลัมน์ HR CORNER.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์.(2527). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: การพิมพ์ พระนคร

บรรณานุกรม (ต่อ)

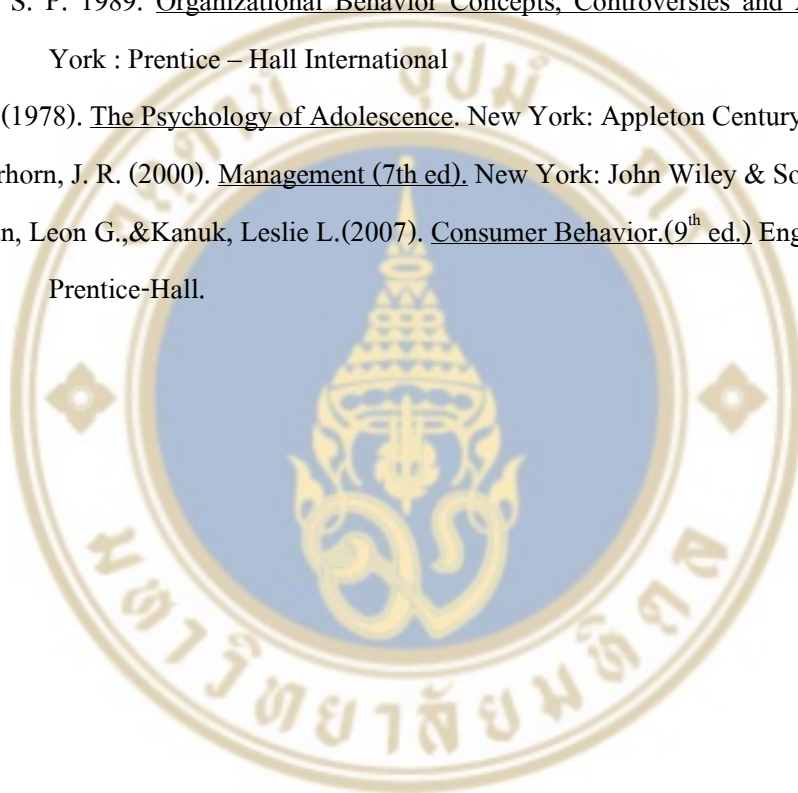
- พิมลพรรณ อิศรภักดี. (2557). ทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงาน และการมีบุตร. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระราชบัญญัติประกันสังคมฯ. ความหมายของบุตร. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558, จาก www.sso.go.th.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พสุ เดชะรินทร์. (2552). การทำความเข้าใจกับคน Gen Y. กรุงเทพมหานคร: (28 กรกฎาคม พ.ศ. 2552).
- ภูเบศร์ สมุทรจักร และนิพนธ์ ดารารุติมาประภรณ์. (2557). ไลฟ์สไตล์ แผนการดำเนินชีวิตกับแนวความคิดการมีบุตรของคนเจนเอเรชั่นวาย. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2543). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะนิเทศศาสตร์.
- รุ่งนภา บุญคุ้ม. (2536). ทัศนคติของพัฒนากรต่อนโยบายการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด : กรณีศึกษา ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชน เขตที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- รัชฎา อติสนธิสกุล และ อ้อยอูมา รุ่งเรือง. (2548). การสร้างความเข้าใจร่วมกับเจนเอเรชั่นวายเพื่อการประยุกต์ใช้ในที่ทำงาน. สารนิพนธ์ปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิพรรณ ประจวบเหมาะ. 2537. เอกสารคำสอนวิชาประชากรศาสตร์เบื้องต้น. ปีการศึกษา 2537 - 2539.
- วรเวศม์ สุวรรณระดา. (2549). ความครอบคลุมของมาตรการสนับสนุนการเลี้ยงดูบุตร และผลกระทบต่อการตัดสินใจมีบุตรในประเทศไทย. คณะเศรษฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2538). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศุภวัลย์ พลายน้อย และเนาวรัตน์ พลายน้อย. 2529. สารศึกษาประชากร. สาขาประชากรศึกษา ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา. ห้างหุ้นส่วนจำกัด อักษรบัณฑิต. กทม.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศักดิ์ สุนทรเสณี.(2531). เจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 1.ดี.ดี.บุ๊คสโตร์. กรุงเทพมหานคร.
- ศันธยา สิทธิสมวงศ์. 2551. Generation “Y” ความท้าทายใหม่สำหรับองค์กร. เข้าถึงได้จาก <http://www.mmpchula.com/2009/node/1294>
- สุวสา ชัยสุรัตน์. 2537. หลักการตลาด. กรุงเทพมหานคร, ภูมิบัณฑิตการพิมพ์.
- สุชาดา ทวีสิทธิ์ และคณะ.(2553). ภาวะสมรส และทัศนคติต่อการสมรสของสตรีไทยในสังคมยุคใหม่. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2557). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากรในประเทศไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2558, จาก www.nesdb.go.th
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน (2524:272). ความหมายของประชากร.สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2558, จาก www.dpt.go.th.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน (2554). ความหมายของบุตร.สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2558, จาก www.dpt.go.th.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2558). สารสถิติ. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2558, จาก www.nso.go.th
- สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. มหาวิทยาลัยมหิดล(2558) ประชากรของประเทศไทยปี พ.ศ.2558. สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2558, จาก www.ipsr.mahidol.ac.th
- อุทิศ ศิริวรรณ. (2555). คน Gen Y. หนังสือพิมพ์เชิงใหม่ธุรกิจ. คอลัมน์ How to win โรงพิมพ์ไทยพัฒนาพานิชจำกัด.
- Beck, U. (1992). Risk Society: Toward a New Modernity. London: Sage.
- Beck, U., A. Giddens and S. Lash.(1994). Reflexive Modernization. Politics, Tradition and Aesthetic in the Modern Social Order. Cambridge: Polity Press.
- Frank Newport and Joy Wilke.(2013) . Desire for Children Still Norm in U.S., from <http://www.gallup.com/poll/164618/desire-children-norm.aspx>
- Gibson, J. (2000). Organizations, Behavior, Structure, Processes (9th ed.). New York: Mc Graw - Hill.
- Hanna, N. & Wozniak, R. (2001). Consumer behavior: An applied approach. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Hornby, A. S. (2001). Oxford Advanced Learner's Dictionary (6th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Newstrom, J. W., & Davis, K. (2002). Human Behavior at Work: Organizational Behavior (8th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Robbins, S. P. 1989. Organizational Behavior Concepts, Controversies and Applications. New York : Prentice – Hall International
- Roger,D.(1978). The Psychology of Adolescence. New York: Appleton Century-Crofts.
- Schermerhorn, J. R. (2000). Management (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Schiffman, Leon G.,&Kanuk, Leslie L.(2007). Consumer Behavior.(9th ed.) Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

เลขที่

แบบสอบถาม

**เรื่อง การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพฯ และ
ปริมณฑล**

คำอธิบาย

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประกอบการศึกษางานวิจัยเรื่อง
"การศึกษาทัศนคติต่อการมีบุตรของกลุ่มเจนเอเรชั่นวายในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล"

ข้อมูลที่ได้รับจากท่าน ผู้จัดทำวิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และนำไปใช้วางแผน
เพื่อประกอบการดำเนินการของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความ
ร่วมมือ จากท่านในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตร

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมี
หรือไม่มีบุตร

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำถามในการคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง

- ท่านอายุอยู่ในช่วง 18 – 35 ปีหรือไม่

(1) ใช่

(2) ไม่ใช่ (จบการสอบถาม)

- ท่านอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลหรือไม่ (ปริมณฑล ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี
สมุทรสาคร สมุทรปราการ และนครปฐม)

(1) ใช่

(2) ไม่ใช่ (จบการสอบถาม)

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าหัวข้อที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

1. เพศ

(1) ชาย

(2) หญิง

2. อายุ

(1) 18 - 21 ปี	(2) 22 - 25 ปี
(3) 26 - 30 ปี	(4) 31 - 35 ปี

3. สถานภาพ

(1) โสด	(2) สมรส
(3) หม้าย / หย่าร้าง	

4. วุฒิการศึกษา

(1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	(2) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
(3) สูงกว่าปริญญาตรี	

5. รายรับ หรือรายได้ส่วนบุคคลโดยเฉลี่ยต่อเดือน

(1) ต่ำกว่า 15,000 บาท	(2) 15,001 - 35,000 บาท
(3) 35,001 - 60,000 บาท	(4) 60,001 - 100,000 บาท
(5) 100,001 บาทขึ้นไป	

6. ท่านมีบุตรหรือไม่

(1) มี	(2) ไม่มี (ข้ามไปทำข้อ 8)

7. แนวทางการดูแลบุตรของท่าน (เลือกได้หลายข้อ)

- (1) ท่านเลี้ยงบุตรด้วยตัวเอง
- (2) ให้เพื่อน หรือญาติดูแลบุตรให้
- (3)จ้างพี่เลี้ยงเด็กมาดูแลบุตรที่บ้าน
- (4) ส่งไปยังสถานรับเลี้ยงเด็ก เช่น เนอสเซอรี่ หรือสถาบันศึกษา เช่น โรงเรียน

(กรุณาข้ามไปทำแบบสอบถามต่อข้อ 12)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีบุตร

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ หน้าหัวข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

8. ในอนาคต ท่านต้องการจะมีบุตรหรือไม่

(1) ต้องการมีบุตร	(2) ไม่ต้องการมีบุตร(ข้ามไปทำข้อ 12)
(3) ยังไม่แน่ใจ	

9. ท่านต้องการมีบุตรจำนวนกี่คน

(1) 1 คน	(2) 2 คน
(3) 3 คน	(4) 4 คนขึ้นไป

10. ช่วงอายุที่คิดว่าควรมีบุตรคนแรก

- (1) 20 – 25 ปี (2) 26 – 30 ปี
 (3) 31 – 35 ปี (4) 36 – 40 ปี
 (5) 41 ปีขึ้นไป

11. เพศของบุตรคนแรกที่ท่านต้องการ

- (1) เพศชาย เพราะ
- (2) เพศหญิง เพราะ
- (3) เพศอะไรก็ได้ เพราะ

ความคิดเห็น และทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตร

คำสั่ง : กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ทัศนคติต่อความสำคัญและคุณค่าของบุตร	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย (1)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยมากที่สุด (5)
12. บุตรทำให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์					
13. บุตรเป็นผู้สืบสกุล และทรัพย์สิน					
14. บุตรทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวดีขึ้น					
15. บุตรเป็นผู้ที่คอยดูแลพ่อแม่ยามชรา					
16. บุตรจะช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจให้ครอบครัว					
17. บุตรมีคุณค่าทางจิตใจต่อพ่อแม่					

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ท่านตัดสินใจมีบุตร หรือต้องการที่จะมีบุตร (ทำเฉพาะผู้มีบุตร หรือตอบว่าต้องการมีบุตร ส่วนผู้ที่ ไม่ ต้องการมีบุตรให้ข้ามไปทำข้อ 25)

คำสั่ง : กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เหตุผลสำคัญที่ต้องการมีบุตร	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย (1)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยมากที่สุด (5)
18. เพื่อสืบสกุล และทรัพย์สิน					
19. เพื่อให้ชีวิตครอบครัวมีความสุขสมบูรณ์					
20. เพื่อรักษาความสัมพันธ์ในครอบครัว					
21. เพื่อจะได้มีผู้ดูแลยามเจ็บป่วย หรือชรา					
22. เพื่อจะได้มีผู้เลี้ยงดู ให้การสนับสนุนทางเศรษฐกิจ					
23. เพื่อเป็นเพื่อน ทำให้ไม่เหงา					
24. อยากรักษาบุตร ปกป้อง ดูแล ได้แสดงออกถึงความ เป็นพ่อแม่					

เหตุผลสำคัญที่ทำให้ท่าน ไม่ ต้องการมีบุตร (ทำเฉพาะผู้ที่ตอบว่า ไม่ ต้องการมีบุตร)

คำสั่ง : กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เหตุผลสำคัญที่ไม่ต้องการมีบุตร	ระดับความคิดเห็น				
	ไม่เห็นด้วย (1)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วย ปานกลาง (3)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยมาก ที่สุด (5)
25. เป็นภาระ ต้องทำงานหนักมากขึ้นเพื่อเลี้ยงดูบุตร					
26. สังคมปัจจุบันมีปัญหามาก กลัวบุตรเป็นอันตราย ประพฤติผิด					
27. อยากมีอิสระ ดำรงชีวิตตามที่ต้องการโดยไม่มีห่วง					
28. กลัวจะไม่สามารถหาเลี้ยงดูแลบุตรได้					
29. เกรงว่าจะไม่มีความสามารถในการส่งสอนบุตรให้เป็นคนดีได้					
30. มีปัญหา/ความกลัว/ความกังวลเกี่ยวกับสุขภาพ					
31. เป็นกลุ่มรักเพศเดียวกัน ทำให้มีบุตรไม่ได้					

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติความมีอิทธิพลของปัจจัยทางสังคมต่อความต้องการมีหรือไม่มีบุตร

คำสั่ง : กรุณาเลือกข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ปัจจัยที่มีอิทธิพล	ระดับความอิทธิพล				
	ไม่มีอิทธิพล (1)	มีอิทธิพลน้อย (2)	มีอิทธิพล ปานกลาง (3)	มีอิทธิพลมาก (4)	มีอิทธิพลมาก ที่สุด (5)
32. กลุ่มอ้างอิง เช่น ครอบครัว คนรัก เพื่อน หรือญาติ					
33. สภาพสังคมในปัจจุบัน					
34. สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน					
35. นโยบาย หรือสวัสดิการของรัฐเกี่ยวกับการมีบุตร					

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณ ในการสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัย